

## SCHITURILE PORCĂREȚ ȘI MĂLINEȘTI DIN JUDEȚUL VASLUI

Costin Clit

**Cuvinte cheie:** schitul Porcăreț, schitul Mălinești, schit de călugări, catagrafie, suplică, pavecerniță, mitropolit Dosoftei.

**Key words:** hermitage Porcăreț, hermitage Mălinești, monastery of monks, census, additional, compline, metropolitan Dosoftei.

### Abstract

Hermitage Porcăreț was founded by Chireac Popa and Elena, his second wife, which achieved in her monastic life the name of Chiriace Chesarie and Eugenia (Evghenia). Initially the hermitage was monk only, and after Alexandru Ioan Cuza's death it became a nun only. After Alexandru Ioan Cuza's law from 1860 the church of hermitage Porcăreț (today village Stejarul) becomes a chiasm one.

According the customs hermitage Mălinești exist since the time of Ștefan cel Mare voivode (1457-1504), of which figure is present in area, especially by the mental impact of the battle from Podul Înalt (Vaslui). First certain informations are dated from 1762, when it reminded the hermitage Gârteni, identified by historians with the one from Mălinești. The hermitage has a winding evolution, abolished in 1860, it will be re-founded in interwar period, after abolished by communist regime in 1959 and will be re-founded in 1990. Today it has the status of abbey.

### Schitul Porcăreț

Polcovnicul Chireac Popa, răzăs din Pungești, a avut trei frați: Cosma, Neculai și Gheorghe. Neculai Popa, plecat peste Prut, în urma neînțelegerilor cu frații săi, își vinde părțile sale beizadelei Șutu, care l-a scos din casă pe polcovnicul Chireac Popa, ce s-a retras în satul Trohan, unde trăiau frații săi Gheorghe și Cosma Popa. Dintre urmașii polcovnicului amintim pe Zoița, fiica cea mai mare, Vasile, în călugărie Natanail. Polcovnicul Chireac Popa pleacă din satul Trohan în Porcăreț, loc răzăsesc ce aparținea răzăsilor din satul Lipova Răzăși și a celor din Odobești. Polcovnicul a cumpărat pământul unor răzeși din Lipova și Odobești, formând o „cătună, un mic săticel numit Porcărețu”. După moartea primei soții, Zoița, se căsătorește cu Elena, căsătorie rămasă fără urmași. Cu Zoița, se pare că a avut trei copii: Zoița, căsătorită cu Constantin Andoni, din satul Cursești Răzeși, Ștefan și Vasile. Biserica din satul Porcăreț a fost ridicată în 1841 de către polcovnicul Chireac Popa și a doua soție Elena, potrivit preotului Ioan Ștefan Popa. Ctitoria celor doi a fost transformată în schit după călugărirea lor, cu numele Chiriace Chesarie și Eugenia (Evghenia). Inițial schitul a fost de călugări, iar după moartea lui Chiriace Chesarie s-a transformat în unul de călugărițe. După moartea lui Chiriace Chesarie biserica schitului este servită de

ieromonahul Natanail, dar neînțelegerile cu Evghenia au dus la reîntoarcerea sa la mănăstirea Neamțului, metania sa.<sup>1</sup>

Nicolae Stoicescu plasează originea schitului la începuturile secolului al XIX-lea, amintind documentele din 13 mai 1827, o catagrafie, probabil din 1859, documentele privitoare la desființarea lăcașului monahal și o catagrafie, probabil din 1860.<sup>2</sup>

Elena se călugărește, probabil, la 3 decembrie 1847, luând numele Eugenia (Evghenia). La 7 martie 1883, Administrația Domeniilor și Pădurilor se adresează Ministerului Cultelor pentru a cere o copie legalizată după ordinul din 3 decembrie 1847, original, al Sfintei Episcopii a Hușilor, pentru trecerea în monahism a decedatei monahii, fostă stareță a schitului Porcărețu. Ordinul amintit nu a fost găsit. În schimb a fost identificat dosarul cu nr. 295 din 1859 în care se regăsesc actele de danie făcute de Chesarie Popescu la 1 februarie 1827. În 1859 la schitul Porcărețu viețuiau: monahia Evg(h)enia, stareță și „proprietăriță”, Aftanasiea schivnica, Serafima monahie, Maftidia monahie, Elisaveta și sora Irina.<sup>3</sup>

Răspunzând unui chestionar la 7 octombrie 1929, ieromonahul Varahil Ursu consemna: „Biserica cu hramul „Sf. Voievozi” din satul Porcăreț este construită din piatră de Chiriac Chesarie și soția Evghenia în anul 1848. Are 10 ha. pământ din 1864, fără casă.”<sup>4</sup>

Inventarul alcătuit de prefectul districtului Vaslui în 1860, odată cu desființarea schiturilor și mănăstirilor, o arată pe Evg(h)enia Popescu sau C(h)iriac, în vârstă de 95 de ani fiind „proprietara moșiei Porcărețu, a fondat împreună cu soțul ei o biserică și cu învoirea episcopului de Huși au dat numire de schit”. Evg(h)enia s-a călugărit cu ordinul Episcopului de Huși la 3 decembrie 1847.<sup>5</sup> În catagrafia din 2 iulie 1894, episcopii bisericii Sfinții Voievozi din satul Porcărețu, notau: „Una biserică zidită de cărămidă cu temelie de piatră în stare rea, acoperită cu draniță în atare mediocră, fondată la anul 1841 de către Monahul Chesarie cu clopotniță de lemn (...) la ușa bisericei în stare de cădere. Biserica are opt prăjini loc în jurul ei îngrădită cu gard de nuiele. Asemenea mai are șase fâlcii de pământ dat de legea rurală ce se stăpânește de cler și care e numai loc de arături”.<sup>6</sup>

În suplica din 2 octombrie 1860 monahia Evghenia arată trecerea a 18 ani, deci pe la 1852, de când „prin buna înțelegere cu legiuitorul meu soț de al doilea numit Chiriac Popescu, am clădit o biserică cu patronagiul Sf. Voievozi, pe mica noastră

<sup>1</sup>Costin Clit, *Însemnările preotului Ioan Ștefan Popescu privitoare la schitul Porcăreț*, în „Prutul”, Revistă de cultură, Huși, Anul IV, 5 (36), mai 2004, p. 18-19.

<sup>2</sup>Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova*, Direcția Patrimoniului Cultural Național, Biblioteca Monumentelor Istorice din România, București, 1974, p. 662, respectiv 691, nota 98.

<sup>3</sup>Costin Clit, *Un document inedit privind schitul Porcărețul din ținutul istoric al Vasluiului*, în „Est”, Revistă de cultură, Vaslui, Serie nouă, septembrie 2002, nr. 5, p. 74-75.

<sup>4</sup>Costin Clit, Mihai Rotariu, *Un chestionar inedit despre bisericile din ținutul istoric al Vasluiului*, Editura Sfera, Bârlad, 2004, p.35.

<sup>5</sup>Direcția Arhivelor Naționale Istorice Centrale (D.A.N.I.C.), Fond Ministerul Cultelor și al Instrucțiunii Publice- Moldova (F.M.C.I.P.-Moldova), dosar 374/1860, f. 10, respectiv 12v și 23.

<sup>6</sup>Costin Clit, *Un document inedit privind schitul Porcărețul din ținutul istoric al Vasluiului*, p. 74.

părticică de pământ, cu comăndu în hotarul Lipova numită Porcăreşului". Ambii ctitori erau „plecaşi către bătrâneşe”, soţul şi-a înzestrat copii, iar pământul rămas din zestrea avută la legătura cununiei cu Chiriac Popescu, au hotărât să-l hărăzească bisericii, „care după ce vom proimi shima monahicească să mijlocim către Episcopul eparhial ai da intitulaţie cu prounire de schit” cu condiţia „cât vom fi în viaţă măcar unul din noi atât administraţia schitului şi patru bătrâne pe care înainte avusăşam ca slujnice şi în urmă am primit shima monahicească să să povăţuiască de noi.” În 1860 s-a văzut silită să plătească venitul funciar pe moşia Porcăreşu şi cu produsele realizate de posesorul său sechestrare. Se plânge de posibilitatea trimerii sale şi a slugilor (monahiilor) „cine ştie unde, ca una ce nu are nici o avere”.<sup>7</sup>

În suplica din 17 octombrie 1860 monahia Evghenia, proprietara moşiei Porcăreşu, aminteşte suplica anterioară din 2 octombrie, ambele adresate Ministerului, şi susţine despre ctitoria sa „deşi poartă nume de schitu, însă este dreaptă proprietate a me(a) dovadă la aceasta actele ce păstrează”.<sup>8</sup>

Referatul cu nr. 4851 din 13 mai 1861 evidenţiază dificultăţile de aplicare a legii de desfiinţare a două mănăstiri şi a schiturilor Goroveiul, districtul Dorohoi, Giurgeni, Golgota, Porcăreş, Scânteia şi Agafton.<sup>9</sup> Aceleaşi dificultăţi le întâlnim şi la 8 martie 1862. Ținutaşii districtului Dorohoi cer print-o suplică nedesfiinţarea schitului Goroveiu, aşezat pe proprietatea unui particular recunoscut printr-un hrisov din 1814 drept fondatorul schitului, căruia „i se dă dreptul de proprietate cu îndatorire de a ţine rânduiala bisericească cu servitori călugări” şi unde se păstrează icoana Sfântului Ioan Botezătorul la care se închinau credincioşii din districtele Dorohoi, Botoşani, Suceava şi Roman „chiar şi o mare parte din locuitorii Bucovinei aleargă cu zel şi credinţă ca să-şi capete liniştea sufletului şi vindecarea patimilor”. Ministrul secretar de stat de la departamentul Cultelor este însărcinat cu cercetarea suplicii amintite. „Aceste împrejurări, prin referatul N° 2001 din 3 mart(i)e anul conţinut 1861 s-a supus la cunoştinţa Consiliului de Miniştri, care prin încheierea cuprinsă în jurnalul N° 187, a pus însărcinare antecesorului mei ca să studieze dacă aplicarea legii pentru desfiinţarea schiturilor a motivat în totul sau în parte efecturi neprevăzute sau neaşteptate de zisa lege. Conform acestei încheieri prin referatul N° s-a şi arătat că afară de schitul Gorovei cu 19 monahi şi un venit anual de 489 galbeni, osebît de 202 fălci pământ şi o vie de cinci pogoane pentru a căror împosuire s-a înaintat cuvenitele lucrări, numai pentru schiturile Giurgeni, distr(ictul) Roman, Golgota şi Porcăreşul distr(ictul) Vaslui, Scânteia distr(ictul) Putna şi Agaftonul, distr(ictul) Botoşani, s-au mai prezentat greutăţi întru aplicarea legii de desfiinţare ...”, făcându-se referire şi la schiturile Golgota şi Porcăreş. Astfel, în „privirea schitului Porcăreşul monahia Evghenia prin mai multe suplici a cerut a nu se desfiinţa acel schit fiind că este proprietate a ei. Acest schit cu cinci monahii are un venit anual de 127 galbeni”. Antecesorul ministrului secretar de stat pomenit mai sus se pronunţă: „Dovedindu-se că reclamanta monahie este în adevăr proprietară să se urmeze şi în

<sup>7</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P. – Moldova, dosar 374 / 1860, f. 50.

<sup>8</sup> Ibidem, f. 49.

<sup>9</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P. – Moldova, dosar 199/1858, f. 247.

*privirea acestui schit precum s-a arătat la art. III de mai sus*”(toleranța existenței schitului pe timpul vieții monahiilor viețuitoare).<sup>10</sup>

Documentele schiturilor Golgofta și Porcărețu se aflau la epitropul schitului Golgofta, Costachi Cazimir, în 23 ianuarie 1863, dată când este amintită și „*trecerea din viață a monahiei Evghenia Popescu, foasta stăriță și stăpânitoare aceluiaș(i) schit.*”<sup>11</sup> Până la 26 martie 1865 documentele desființatului schit Porcărețu nu au putut fi găsite.<sup>12</sup>

Noi suplici sunt înaintate Ministerului la 4 februarie 1861, în care arată impozesuirea moșiei<sup>13</sup> și domnului la 26 martie 1861.<sup>14</sup> Suplica din 8 august 1861 reflectă sosirea reprezentantului Ministerului, încredințarea Prefecturii pentru monahia Evghenia ca adevărată proprietară, referatul înaintat Consiliului de Miniștri, suplicile prin care și-a exprimat cererea libertății proprietății sale „*și de-am făcut bisărică pe pământul meu, socot că această faptă bună nu-mi va pute(a) numa(i) veni la măsură a mă dezmoșteni de avere(a) me(a)*”.<sup>15</sup>

Pentru îndeplinirea ordinului cu nr. 7224, prefectul districtului Vaslui se deplasează la schitul Porcărețu, așa cum reiese din raportul înaintat Ministerului la 1 august 1860.<sup>16</sup>

Monahia Evg(h)enia (Ivghenia în unele acte) era în 1860 proprietara a 100 de fălci de pământ din moșia Porcărețu. Deține ca foloase de la schit suma de 700 lei, obținuți din tovărășia cu un Costache Munteanu, împărțirea în jumătate a produselor și o morișcă cu două pietre, susținută prin eforturile sale. Monahia Evg(h)enia locuia în casele sale.<sup>17</sup> Schitul deține în proprietate pe moșia Porcăreț loc de hrană (22 fălci), fânaș (15 fălci), pădure (șase fălci). Numărul locuitorilor de pe moșie se ridică la 23. Moșia este pusă la „*tovărășie*” pentru anul 1860 cu un Costache Munteanu, câștigul ridicându-se la 700 de lei și împărțirea produselor. Contractul de tovărășie expira în aprilie 1861.<sup>18</sup>

Schitul deține cinci acarete, cinci chilii, două vite cornute și trei masculi.<sup>19</sup>

Personalul schitului este alcătuit în 1860 din: Evg(henia) Popescu sau Chiriac, în vârstă de 95 de ani, Maftidia Vasiliu, în vârstă de 50 de ani, de 20 de ani în schit, Elisabeta Gervan, în vârstă de 50 de ani, de zece ani în schit, Aftanasia Huluba, în vârstă de 60 de ani, de 22 de ani în schit și Serafina Tabace, în vârstă de 70 de ani, de 15 ani în schit.<sup>20</sup>

Conform legii de desființare a schiturilor din 1860 la schitul Porcărețu urmau să rămână monahiile Evghenia Popescu sau Chiriac, Maftidie Vasilie, Elisaveta

<sup>10</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P.-Moldova, dosar 764/ 1862, f. 3-4v.

<sup>11</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P.-Moldova, dosar 199/ 1858, f. 290.

<sup>12</sup> *Ibidem*, f. 422.

<sup>13</sup> *Ibidem*, f. 94.

<sup>14</sup> *Ibidem*, f. 139.

<sup>15</sup> *Ibidem*, f. 177.

<sup>16</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P.-Moldova, dosar 374/ 1860, f. 1.

<sup>17</sup> *Ibidem*, f. 10.

<sup>18</sup> *Ibidem*, f. 12v, respectiv 23.

<sup>19</sup> *Ibidem*.

<sup>20</sup> *Ibidem*, f. 10.

Ghervanu, Aftanasia Hulubă și Serafima Tabacea.<sup>21</sup> Suplicile prin care monahia Evghenia solicita nedesființarea schitului, proprietatea ei, cele cinci monahii viețuitoare și venitul anual de 127 de galbeni sunt amintite în actele Ministerului Cultelor.<sup>22</sup>

Referatul cu nr. 4851 din 13 mai 1861 evidențiază dificultățile de aplicare a legii de desființare a două mănăstiri și a schiturilor Goroveiul, districtul Dorohoi, Giurgeni, Golgota, Porcăreț, Scânteia și Agafton.<sup>23</sup> D. Ghidionescu se pronunță: „*Dovedindu-se că reclamanta monahie este în adevăr proprietară, subscrisul este de socotință ca să se urmeze și în privirea acestui schit precum s-au arătat la art. III de mai sus*”, adică menținerea schitului pe timpul vieții monahiilor, fără puțința de noi călugări.<sup>24</sup>

Jurnalul Consiliului de Miniștri încheiat în ședința din 26 august 1861, cu nr. 651, arată deliberarea asupra referatului Ministerului Cultelor din 23 august 1861, cu nr. 8423, „*relativ la desființarea contrapt. Pentru posesia moșiei schitului Porcărețu de la distr. Vasluiului, rămasă asupra D-sale Ipatie Gârlea, la licitarea urmată în camera consiliului*”, încuviințat.<sup>25</sup> Moșia schitului Porcărețu era impozesuită lui Ipatie Gârlea pe o perioadă de cinci ani, începând cu 23 aprilie 1861.<sup>26</sup>

După decesul monahiei Evghenia revine ieromonahul Natanail de la mănăstirea Neamțului. Totodată este adusă și monahia Calistina de la desființatul schit Husăni, înmormântată în 1871 în ograda schitului Porcăreț. La 1874 este hirotonit preot Ioan Ștefan Popescu, fiul lui Ștefan Popa, statornicit în Trohan cu locuința, absolvent a trei clase în Seminarul din orașul Huși (1873), căsătorit cu Elena, fiica preotului Ioan Palade din târgușorul Plopana, județul Tutova. Sevește alături de ieromonahul Natanail, până la reîntoarcerea sa la mănăstirea Neamțului, unde va muri în 1884. Partea de pământ a Evgheniei și cea a bunicului său Chesarie Popa, este primită de preotul Ioan Ștefan Popescu. Preotul Ioan Ștefan Popa trăia la 29 martie 1908.<sup>27</sup>

Biserica deținea în inventarul său din 1894: potir de argint, trei lingurițe de alamă, o steluță de argint și una de bacfon, o copie de alamă, două rânduri procovețe, cinci feloane, șapte epitrahire, trei stihare preotești, trei paftale (una de argint, două de alamă), o pereche naracleie, trei sfeșnice de alamă pe Sfânta Masă, două chivoturi (unul de alamă, altul, de lemn), trei cruci de lemn, o cruce de corn boit, și una de sedef, o cadelniță de alamă veche, o tiplotă de alamă și una de tinichea, un talger de cositor, un discos de argint și unul de cositor, o ladă, un Sfânt Aer „*zugrăvit pe pânză vechiu*”, șapte icoane mari, două icoane mici, un serafim de lemn, un tablou al ctitorilor, două candelor de cositor, una de alamă și două de sticlă, patru sfeșnice mari de lemn cu trei fofeze, două cu câte o fofeză și patru sfeșnice simple, un iconostas de lemn, zece

<sup>21</sup> D.A.N.I.C., F.M.C.I.P. – Moldova, dosar 199/ 1858, f. 100v.

<sup>22</sup> Ibidem, f. 123v și 128 v.

<sup>23</sup> Ibidem, f. 247.

<sup>24</sup> Ibidem, f. 248.

<sup>25</sup> Ibidem, f. 277.

<sup>26</sup> Ibidem, f. 278.

<sup>27</sup> Costin Clit, *Însemnările preotului Ioan Ștefan Popescu privitoare la schitul Porcăreț*, 18-19.

strane, un analog de lemn, un policantru de lemn poleit în galben, un prapor, un dulap de lemn, o cristelniță de tablă, două clopote. Sunt enumerate și cărțile: *Evanghelie*, Blaj, 1817; *Apostol*, Iași, 1835; *Liturghier*, Iași, 1845; *Penticostar*; *Minei*, 1838; *Triod*; *Octoih*, 1811; *Molifelnic*, 1834; *Psaltire*, 1859; *Ceaslov*, 1797, Iași; *Minei*; *Te Deum*, 1879; *Panahidă*, Buzău, 1860; *Aghiazmatar*, Iași, 1846; *Aghiazmatar*, Iași, 1832; *Octoih mic*, Sibiu, 1855.<sup>28</sup>

Astăzi la biserica din satul Stejarul (fostul Porcăreț) se păstrează un *Triodion*, tipărit în Buda în timpul împăratului Francisc I și a mitropolitului Ștefan Stratimirovici, Arhiepiscop și mitropolit din Karlowitz, pe care am indentificat însemnarea ieromonahului Natanail: „Să se știe că la anu(l) 1854 april(ie) au fost mare piatră, atât de mare cât și ou(l) cel de găscă și au stricat toți pomii roditori și viile, dobitoace au ucis. Spre știință s-au scris de mine Ioan Temerzan(?), fiul iconomului Teodor Temerzan la anul 1855, s-au scris că m-am și dus la călugărie la Schitul Porcărețu, moșie părintelui Naftanail. 1855 octombrie 20. Ioan.”<sup>29</sup>

La 7 octombrie 1929 parohia Doagele, comuna Doagele, era formată din satele Porcăreț, Doagele și Valea Hogeii (biserica fostului schit Lipova, astăzi în județul Bacău). Parohia era slujită de ieromonahul Varahil Ursu, numit la 1 noiembrie 1927, ajutat de către dascălul Neculai Melianu.<sup>30</sup>

### Schitul Mălinești

Istoria schitului Mălinești a fost abordată recent de către Sergiu Ștefănescu printr-un articol considerat de către domnia sa drept contribuție,<sup>31</sup> fără o cunoaștere minimală a bibliografiei dedicate instituției religioase pusă în discuție. Punem în evidență studiul intitulat *Schitul Mălinești (Vaslui)*, semnat de Veniamin Pocitan.<sup>32</sup> În paginile revistei „Prutul” am încercat deslușirea trecutului schitului Mălinești prin folosirea unor documente inedite, dar și a bibliografiei aferente.<sup>33</sup> Sergiu Ștefănescu republică articolul din revista „Elanul” aproape cu același titlu și conținut, dar fără nici o contribuție „modestă” și fără să amintească publicarea în paginile revistei „Elanul”, fapt pe care îl considerăm un afront adus cercetării și redactorilor de la revista amintită, care i-au pus la dispoziție paginile publicației.<sup>34</sup> În studiul prezent

<sup>28</sup> Idem, *Un document inedit privind schitul Porcărețul din ținutul istoric al Vasluiului*, p. 74.

<sup>29</sup> Idem, *Însemnări de pe cărți*, în „Gheorghe Ghibănescu”, Revista Catedrei de Științe Socio-Umane, Colegiul Național „Cuza Vodă” Huși, Anul II, nr. 2, martie 2010, p. 19.

<sup>30</sup> Costin Clit, Mihai Rotariu, *Un chestionar inedit despre bisericile din ținutul istoric al Vasluiului*, p. 35.

<sup>31</sup> Sergiu Ștefănescu, *Contribuție la istoricul mănăstirii Mălinești*, în *Elanul*. Revistă de cultură editată de Asociația culturală „Academia Rurală Elanul” și școala „Mihai Ioan Botez” din Giurcani, com. Găgești, jud. Vaslui, Anul X, nr. 72, februarie 2008, p. 4-6.

<sup>32</sup> *Buletinul Episcopiei Hușilor*, An X, nr. 2, februarie 1934, p. 10-14; Vezi și pr. Anton Popescu, *Schiturile și mănăstirile din Eparhia Hușilor (VII)* în „Prutul”, Anul II, nr. 9 (18), septembrie 2002, p. 11.

<sup>33</sup> Costin Clit, *Din trecutul schitului Mălinești*, (I), în „Prutul”, An VII, nr. 2 (44), iunie 2008, p. 1 și 7-9; *Din trecutul schitului Mălinești*, (II), în „Prutul”, An VIII, nr. 1(45), ianuarie 2009, p. 1 și 3-8; Vezi și Idem, *Din trecutul schitului Mălinești* în „Cercetări istorice” Revista profesorilor de istorie din județul Vaslui, Vaslui, An II, nr. 4, septembrie 2008, p. 6-8 (text cenzurat de către Marian Bolum).

<sup>34</sup> Sergiu Ștefănescu, *Contribuție (modestă) la istoricul mănăstirii Mălinești*, în „Acta Moldaviae Meridionalis”, Vaslui, XXX, vol. I, p. 355-364.  
<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

republicăm materialul din revista „Prutul”, pe care îl întregim cu noi documente inedite depistate de noi în timpul cercetărilor.

Abordarea de față privește direct trecutul schitului Mălinești, fără a parcurge toate etapele necesare elaborării unei monografii, de altfel imposibil de realizat în momentul de față fără noi cercetări arhivistice.

Potrivit tradiției Ștefan cel Mare, pregătind lupta cu otomanii, „ar fi dat de acest schitișor, unde se oploșea un călugăr sihastru, cu numele Mălin. Aici ar fi poposit el trei zile și trei nopți, stând în post și rugăciune, împreună cu toată oastea sa, și făgăduind lui Dumnezeu că, dacă va birui pe păgâni, va înzestra schitul cu moșii și odoare, după obiceiul său. Ieșind la luminiș, începe lupta crâncenă și biruind pe dușman, hărăzește schitului lui Mălin o frumoasă moșie, care înconjură schitul, din toate părțile. După moartea lui Mălin, acest așezământ de credință strămoșească, a luat numele de schitul lui Mălin sau Mălinești.”<sup>35</sup>

Însemnarea ieromonahului Nicodim Hudici din satul Gârceni din 1762, de pe un *Penticostarion*, tipărit în Iași la 1753, oferă informații despre ctitorul schitului: „Această sfântă carte numită penticostar o am cumpărat cu banii mei, eu ieromonahul Nicodim, ctitorul schitului Gârceni de pe Racova, ținutul Tutovii, fecior lui Antohie Hudici și a Ilincăi și o am dăruit ctitoriei mele, ca să fiu în veci pomenit și iertare păcatelor să capăt, eu și neamul meu. Iar cine ar îndrăzni să o fure sau să o înstreineze de la sfântul locaș să fie neertat de Dumnezeu și de Maica Precista și de cei trei sute optsprezece sfinți părinți de la Nicheea; și de la sfânta biserică să fie lepădat. Ieromonahul Nicodim Hudici ot Gârceni 7270(1762).”<sup>36</sup> Dionisie I. Udișteanu așeza începuturile schitului în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.<sup>37</sup>

Un *Pavecernier*, manuscris realizat de monahul Inochentie Dobrescu, ajunge la schitul Mălinești prin danie sau cumpărătură. Redăm însemnarea din acest manuscris: „Scriu-s-au aceste laude a Prea Sfintei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, iprocii, iprocii; în zilele Măriei Sale Constantin Dimitrie Moruzi voevod, păstori bisericii fiind preasfinția sa chirio chir Gavriil(sic). Și este a smeritului și mai mult decât toți păcătos monahul Inochentie Dobrescu din sfânta mănăstire Florești, ce mă aflu acum sub blagoslovenia marelui apostol și evanghelist Ioan Bogoslavul, la schitul Nocului, anul 1785.”<sup>38</sup>

Schitul beneficiază de daniile unor înalți ierarhi din Muntenia așa cum probează însemnarea făcută pe un *Triodion*, tipărit în București la 1795 de mitropolitul Dosoftei: „Acest triodion l-a dăruit preasfinția sa chirio chir Dosoftei mitropolitul Ungro-Vlahiei, Bisericii cu hramul sfinților mai marilor voievozi, ot Gârceni, de la ținutul Vaslui, spre pomenirea sa și a neamului său, 1796.”<sup>39</sup>

Biserica schitului a suferit mai multe prefaceri de-a lungul timpului și chiar mutări. A fost lansată ipoteza ridicării schitului în apropiere de vatra satului Gârceni și

<sup>35</sup> †Veniamin, *Schitul Mălinești (Vaslui)*, în „Buletinul Episcopiei Hușilor”, An X, nr.2, februarie 1934, p. 10.

<sup>36</sup> Protos. Dionisie Udișteanu, *Schitul Mălinești-Vaslui*, în „Păstorul Tutovei”, 1943, nr. 1-4, p. 45.

<sup>37</sup> *Ibidem*, p. 45.

<sup>38</sup> *Ibidem*, p. 45.

<sup>39</sup> *Ibidem*, p. 45.

mutarea pe locul la *Scaune* (de unde Ștefan cel Mare ar fi condus lupta de pe Valea Racovei și Podul Înalt -sic!) sau Mălinești.<sup>40</sup> Inscripția (*de fapt o însemnare cu litere chirilice, scrijelate de meșteri*),<sup>41</sup> săpată în lemn deasupra ușii de la intrarea în biserică, atestă refacerea din 1826. Redăm conținutul lacunar al acesteia: *1826 Aprilie 30 Gheorghe i Toader*.<sup>42</sup> Sinodicul schitului realizat de ieroschimonahul Calinic la 13 martie 1882 face referire la actul de refacere din 1826: „*D. Andrunache Vedre și Palade Vedre, cum și parte din locuitorii răzeși ai satului Gârceni. S-a fundat la 1826, după cum ne probează inscripția ce este deasupra sfântului locaș, sfințindu-se de către protoiereul de Tutova. Aceștia fiind ctitorii, s-au subscris de către subsemnatul călugăr Calinică Vrabie ieroschimonahul și îngrijitorul aceluia schit*.”<sup>43</sup> Construirea bisericii din lemn începută la 1826 de răzăși este consemnată și în alte lucrări.<sup>44</sup> Pentru unii schitul a luat ființă la începutul secolului al XIX-lea.<sup>45</sup> În catagrafia din 1809 nu apare consemnat schitul Mălinești.<sup>46</sup>

Ieromonahul Iorest este rânduit la 30 octombrie 1830 de ierarhul din Huși pentru sfințirea bisericii de la schitul Mălinești.<sup>47</sup> Istoricii au datoriat de a cerceta documentele ce sunt inventariate în Fondul Mănăstirea Neamț din Arhivele Centrale pentru a-și aduce o contribuție reală în demersul istoric. Ne întrebăm de ce Sergiu Ștefănescu, care s-a folosit de o lucrare recentă de unde a preluat bibliografia,<sup>48</sup> în contribuțiile sale nu a sesizat această diferență. Probabil că lucrările de refacere au început la 1826 sau anterior și s-au finisat în 1830 când s-a sfințit lăcașul religios.

Lista cu mănăstirile și schiturile din Moldava, realizată în timpul generalului Pavel Kisseleff, în 1834, anterioară întronării domnitorului Mihail Sturza (1834-1849) înregistrează schitul Mălinești.<sup>49</sup> În continuare oferim o listă a nacealnicilor schitului, conform informațiilor pe care le deținem până în prezent.

La 3 iulie 1837 este atestat nacealnic al schitului **ieroschimonahul Antonie**.<sup>50</sup> Redăm însemnarea transcrisă din paginile Mineilor tipărite la 1832 în Mănăstirea

<sup>40</sup> *Ibidem*, p. 43.

<sup>41</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11.

<sup>42</sup> Protos. Dionisie Udișteanu, *op.cit.* p. 47; †Veniamin, *op. cit.*, p. 11.

<sup>43</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11.

<sup>44</sup> George Ioan Lahovari, C. I. Brătianu, Grigore G.Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, Stab. grafic J. V. Socecu, București, 1900, vol. III, p. 556; Vezi și Protosinghel Theofil S. Niculescu, *Sfintele monastiri și schituri din România*, Editura Mănăstirea Vodița, Drobeta Turnu Severin, 2002, p. 193.

<sup>45</sup> *Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1934*, Tipografia și Librăria George Cerchez, Huși, 1934, p. 41; *Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1935*, Atelierele Zanet Corlăteanu, Huși, p. 52; *Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1938*, Tipografia și Librăria George Cerchez, Huși, 1938, p. 56.

<sup>46</sup> Constantin N. Tomescu, *Știri catagrafice din Biserica Moldovei în 1809*, în *Arhivele Basarabiei*, Revistă de istorie și geografie a Moldovei dintre Prut și Nistru, An III, nr. 2, aprilie-iunie 1931, Chișinău, Tipografia Eparhială „Cartea Românească”, 1931.

<sup>47</sup> Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova*, București, 1974, p. 579, nota 16; vezi și p. 552.

<sup>48</sup> Prof. Dr. Dorinel Ichim, *Biserici de lemn din Eparhia Hușilor*, Editată de Episcopia Hușilor, Huși, 2001, p. 131-136.

<sup>49</sup> Th. Codrescu, *Uricarul sau colecțiune de diferite acte care pot servi la istoria românilor*, vol. VIII, Tipo-Litografia Buciumul român, Iași, 1886, p. 231-232.

<sup>50</sup> *D.A.N.I.C.*, Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 6 (vezi anexa).



Neamț: „Această carte ce se cheamă mineiu este cumpărată de dumnealui Costache Vrabie ot Trohanul și o a dăruit sfântului Schit Mălinești - de când s-au legat aceste cărți la anul 1839 martie 11 - unde să prăznuiește hramul sfinților voievozi, pentru pomenirea dumnealui și a soției domniei sale Saveta și a părinților dumisale și a tot neamul lor; cu prețul de șasezeci lei: Prin osârdia sfinției sale părintelui Antonie ieroschimonahul nacialnicul sfântului schit mai sus numit și începătoriu; și cine să va ispiti ca să o fure sau să o înstrăineze sau să se facă stăpân pe dânsa să fie sub blestemul sfinților părinți ai soborului al șaptelea celor a toată lumea din Nicheea și neertat să fie în veacul acesta și în cel viitor. Amin. Unde s-au pus și pecețile sfântului schit dimpreună cu a nacealnicului; pecete și cuniscălitură a mai sus numitului cititor ca să fie în veci cu pomenirea numelui, Costache Vrabie vornicul porții dimpreună cu soția mea Saveta. S-au înapoiat de la legat 1839 Martie 10. Antonie ieroschimonah nacialnicul schitului.”<sup>51</sup> La 25 decembrie 1842 ieroschimonahul Antonie, nacealnicul schitului, este atestat în zăpisiul prin care Simina, fiica Paraschivei, vinde schitului Mălinești partea sa din moșia Gârceni.<sup>52</sup>

Ieromonahul Atanasie Herea și Ana Agaie suportă cheltuielile confecționării unui chivot din argint, în formă dreptunghiulară, cu baldachin așezat pe patru stâlpi, așa cum reiese din inscripția de pe marginea sa: „Acest sfânt chivot s-au făcut cu toată cheltuiala sfinției sale părintelui ieromonah Atanase Here cu Ana Agaie și s-au afierosit schitului Mălinești, cu hramul sfinții mai mari voievozi, din ținutul Vaslui, 1850 Mai 31”.<sup>53</sup>

Din 22 iulie 1845 avem zăpisiul prin care Gheorghe Gafincu vinde 3 stâneni de pământ din moșia Gârceni ieroschimonahului Iorest, nacealnicul schitului Mălinești,<sup>54</sup> atestat și în noiembrie 1845.<sup>55</sup>

La 1847 este atestat **nacealnicul Samoil**.<sup>56</sup> Comportamentul belicos al pitarului Nicolai Pomană față de bunica sa Jăgâtcea Caterina, căreia îi administrează o corecție, atrage încuviințarea domnului de exilare la una din mănăstirile din Eparhia Hușilor timp de o lună și jumătate, fapt ce reiese din raportul isprăvniceii ținutului Fălciu, nr. 2839, din 13 iunie 1851. Episcopul Meletie Istrate decide ca loc de exil schitul Mălinești.<sup>57</sup> La moartea ieromonahului Samoil, nacealnicul schitului, din 4 octombrie 1856, se realizează un inventar în care întâlnim și descrierea bisericii: „Biserica schitului se află în fînșă, pe temelie de piatră și părășii ei de lemn de stejar durată; iar pe dinafară căptușită cu scânduri de brad. Deasupra, trei turnuri mici, tot căptușiți cu scânduri de brad. Acoperemântul a toată biserica, a turnurilor și pridvorul este de șândrilă de brad. În vârful turnurilor sunt trei cruci de fier, însă fără lanțuri. Trei ferești de sticlă, cu gratii de fier, precum și la turnurile de sus.”

<sup>51</sup> Protos. Dionisie Udișteanu, *op.cit.*, p. 46.

<sup>52</sup> D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, 1 / 7 (vezi anexa).

<sup>53</sup> Protos. Dionisie Udișteanu, *op.cit.*, p. 47.

<sup>54</sup> D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, 1 / 10 (vezi anexa).

<sup>55</sup> D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, 1 / 11 (vezi anexa).

<sup>56</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 51/1871-1872, f. 14; vezi și †Veniamin, *op.cit.*, p. 12.

<sup>57</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11; vezi și Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 26/1851, f. 1-3, pachet 4.

Clopotnița era construită jumătate din piatră și jumătate din scândură prinsă cu cuie metalice, *acum din nou făcută*, cu trei clopote dintre care unul mare și două mici. În partea estică sunt amplasate trei chilii vechi, iar în partea apuseană o chilie și o cuhne. Mai întâlnim două căsoaie, un grajd din bărne, coșar vechi cu acoperiș din draniță, casele egumenești, construite din nou din vâlătuci, pe temelie din piatră, cu acoperiș din șindrilă, formate din patru chilii despărțite de o sală pe mijloc, podită cu dușumele din fag. Ferestrele sunt prevăzute cu gratii metalice, cu un cerdac în fața lor și un mic antret. O clopotniță de lemn veche și stricată este amplasată în partea nordică. În jurul și pe proprietatea schitului mai întâlnim 11 chilioare în care conviețuiau monahii. Gospodăria schitului este destul de bogată, înzestrată cu uneltele necesare dar și cu un inventar animal, șase boi, trei vaci, trei cai, o mânăză, 20 de stupi, păsări. Schitul deține două metoace, pe moșia Băbușa, ținutul Roman, și Băcești, o proprietate funciară în satul Mărmureni, ținutul Roman (vezi și anexa), cinci firtre de vie, un pogon de viță de vie tânără pe moșia Băbușa. Proprietățile schitului măsoară la moartea nacealnicului Samoil 40 de fâlci.<sup>58</sup>

Ieroschimonahul Samoil, nacealnicul schitului, împreună cu ieroschimonahul Calimah, considerați ctitori, contribuie prin diverse binefaceri la prosperitatea schitului, construiesc un nou acoperiș din șindrilă și ridică clopotnița.<sup>59</sup>

La 1856 în schitul Mălinești viețuiau opt shimonahi, șase monahi și trei frați, deci un total de 17 viețuitori. Episcopia Hușilor numește ca nacealnic pe bătrânul **Lavrentie** care își dă obștescul sfârșit la 12 ianuarie 1857, urmându-i **ieromonahul Calimah Vrabie**, refuzat în 1856, „*om de moșie, înzestrat cu însușirile cerșute și prin a căruia strădanie să mai găsește câte ceva adunătură, pentru zilnica noastră viețuire*”, caracterizare făcută de trei shimonahi în 1856 în demersul susținerii la postul de nacealnic în defavoarea lui Lavrentie ales până la urmă.<sup>60</sup> Mărturia din 3 februarie 1854 semnată de ieroschimonahul Samoil, schimonahii Dionisii, Melhisedek, Lavrente, monahii Teofil, Nichifor, Vășian, Geronti Iosaf, Geronti și Genadii îl arată pe monahul Kalinic în vârstă de 34 de ani, venit la schit din copilărie.<sup>61</sup> Ieromonahul Samoil, nacealnicul schitului Mălinești, bătrân și slăbit, se adresa la 26 martie 1856 Episcopului: „*Așadar cu voința a totimii soborașului din acest schit dintrai noștri, am ales pe smeritul Kalinic monahul pe care îl voim ca cu agiutorul lui Dumnzău și a Sfinților Marilor Voevoz M(i)h(ail) și Gavriil prin milostivirea Preosfântărilor Voastre Vă rog să binevoiți al hirotonisi preot pe numitul monah care să fie liturghisitor în acest Sfânt Lăcaș și veți avea în veci nesfârșită pomenire.*” Urmează semnătura nacealnicului și a zece viețuitori din schit.<sup>62</sup>

Calimah Vrabie se află în fruntea schitului până la 1886 (după 1860 în calitate de îngrijitor). Potrivit statisticii realizate la 1859 în schitul Mălinești viețuiau ieromonahul Calimah, nacealnic, schimonahii Ioanichie, Iorest, Nechifor, Ilifterie,

<sup>58</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 12

<sup>59</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11

<sup>60</sup> *Ibidem*, p. 12.

<sup>61</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 24/1854, f. 225.

<sup>62</sup> *Ibidem*, f. 224.

monahii Constandie, Teofil, Kesare, G(h)eronte, frații Petrachi, Vasâli clisiarh și Vasâli.<sup>63</sup>

Schitul Mălinești este desființat la 1860.<sup>64</sup> Alexandru Ioan Cuza a decis prin ordonanța domnească din 16 august 1860 desființarea mănăstirilor Doljești și Zagavia, dar și a 31 de schituri din Moldova, măsură urmată de așezarea viețuitorilor pe la alte mănăstiri și transformarea bisericilor în biserici de mir. Averile mănăstirești, administrate de către Ministerul Cultelor prin Casa Centrală a Bisericii, sunt sechestrate.<sup>65</sup>

Raportul revizorului G(h)eorg(h)ie Buță din 31 martie 1859 reliefează revizia executată la „unele schituri ce să ocârmuescu cu titlu chinov ca de sine stătătoare și anume, Pârveștii, Bogdănița, Cârțișii, Crucianul, Sămilișoara, ținut Tutovei, Miera și Delenii, Golgofta sau Hușanii, Părcărețul, Mălineștii, ținut Vaslui, Zgura, ținut Fălciu” unde a constatat „că aceste schituri au îndestulă întindere de pământ de hrană, fânațuri și păduri neparchetate, care sânt producătoare de un colosal venit, și să ocârmuesc de cătră niști maice călugărișă, călugări monahi și feță particularnice subț nume de epitropi, unia orânduși de prea sfințitul mitropolit, iar alțăi de cătră locotenenți de episcopi, încât unia din aceștia își iau de la sâne însușiri, că adecă ar fi din rudenii cu fondatorii unor asămine(a) averi de sute de ani, și prin această nu facu alt decât chip de a ruina și a înștrăina avere(a)ace(a) dată de opșiasca binefacere. / Călugărițele și călugării ce sânt rânduiși ca nacealnici acestor mari fonduri lăsate întregi de dănuitori nu fac alta decât numai ei să folosască de asămine(a) mari venituri. Iar micii ascultători oploșiți pe la aceste schituri ca închinători, trăiesc cu munca mâinilor lor și cerșetorie pe la creștini. Și pentru ca aceste feță intitulate de nacealnici și nacealnice spre aș(i) pute(a) vini la a lor scop de spiculă, își închipuescu câte o condică de cheltuele și vinituri și fără cuvenitele dovezi legale li să și încuvișază”. Neadoptarea unor măsuri în vederea păstrării averilor schiturilor și mănăstirilor, ar fi dus în opinia raportorului, la ruinarea acaretelor și a fondurilor „mărginite în pământ, păduri și vite”.<sup>66</sup> Observăm lipsa schitului Brădicești din operația de revizie efectuată de către revizorul G(h)eorg(h)ie Buță.

Consiliul de Miniștri va lua în tratație referatul cu nr. 2037, al Ministerului Cultelor și Instrucției Publice, așa cum reiese și din adresa cu nr. 3257, din 31 iulie 1859, a Ministerului Trebilor Străine a Moldovei remisă Ministerului Cultelor. Prin referatul amintit se propune „de a încuvișă ca averea schitulul Perveștii de la Districtul Tutova, să se dee în dispoziția Ministeriului, ca și averea celorlante mănăstiri, spre a se urma cu ea întocmai după (documentul rupt – N.A., probabil

<sup>63</sup> Costin Clit, *Un tablou ecleziastic inedit privind județele Tutova, Covurlui și Vaslui, de la 1858-1859*, în „Cronica Episcopiei Hușilor”, IX, 2003, p.831; *Arhiva Episcopiei Hușilor*, Fond Episcopia Hușilor, dosar 60/1859, f. 216v.

<sup>64</sup> †Veniamin, *op. cit.*, p. 12; Protos. Dionisie Udișteanu, *op.cit.*, p. 44.

<sup>65</sup> C. Drăgușin, *Legile bisericești ale lui Cuza Vodă și lupta pentru canonicitate în Studii teologice*, An IX, 1957, nr. 1-2, p. 89; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcuraru, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, București, 1997, vol. 3 (secolele XIX-XX), p. 110; Alexandru Moraru, *Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000, Biserică. Națiune. Cultură*, vol. III, tom. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006, p. 15.

<sup>66</sup> D.A.N.I.C., F. M. C. I. P. – *Moldova, dosar 199/1858, f. 2-2v*  
<http://www.cirhec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

voința) testatorului, au dat deslegare ca să se urmeze și aceasta conform rezoluției pusă pe referatul No 692”, din 1858 ce se referea la schiturile și bisericile de sine administrate.<sup>67</sup> La 31 iulie 1859 Ministerul Trebilor Străine a Moldovei se adresa Ministerului Cultelor, pentru a pune în discuție referatul din 25 iulie 1859, cu nr. 6927, „mijlocitor a se hotărî ca toate averile schiturilor numite în Țitatul referat și alte mai multe de aceastași categorie, pentru care nu este nici un rezon de a se trage de la legea generală a administrației averii clerului să intre de îndată sub ocârmuirea Ministerului, Consiliul Miniștrilor a dat dezlegare ca Ministerul să aupue Consiliului listă lămurită de toate schiturile și bisericile care se administrează de sine, și prin particular deși au fost cuprinse în categoria chinoviile”.<sup>68</sup>

Referatul Ministerului Cultelor și Instrucției Publice din 21 august 1859 apreciază că „în acest principat după relațiile date din timp în timp de Preasfințirii Eparhioși și revizorii Ministerului să cunosc peste tot un număr de 63 schituri de categoria celor mai sus arătate (a căror avere se administrează de sine – N.A.), dintre care însă numai 17 au venituri care la un loc completează anual o sumă de 56922 lei”, restul lăcașelor se întrețin mai mult din milostenii. În Moldova se găseau 2157 biserici de mir, iar în districtul Fălciu numai șase biserici sunt cu venituri proprii, în timp ce în districtul Iași existau 22 de biserici cu venituri proprii.<sup>69</sup>

Proiectul de lege pentru desființarea a două mănăstiri și „a unui număr schituri, cerută de împrejurări”, este prezentat deputaților la 7 iunie 1860 de către ministrul cultelor și al instrucției publice ad-interim, în virtutea articolului 20, din Convenția de la Paris (1858).<sup>70</sup> Potrivit articolului I din proiectul de lege „Mănăstirile Dolheștii districtul Romanul și Zagaviea district Iașii și schiturile Lipova district Vaslui, Orgoești district Tutova, Gerească district Covurlui, Tissa districtul Bacău, Buciumeni district Tecuci, Vânători district Neamțu, Preoțeștii district Suceava, Brazii, Troțușanul și Moșinoaele district Putna sânt desființate”. Articolul II din proiect suna inițial așa: „Asemene se desființează și schiturile Crucianu, Pârveștii, Bogdănița [și în general toate schiturile pământești neînchinat locurilor de jos, cât nu vor putea justifica un venit anual de una mie galbeni – Aceste rânduri sunt tăiate]”. Redăm forma finală a articolului II din proiectul de lege: „Asemene(a) se desființează și schiturile Crucianu, Pârvești, Bogdănița, Cârțibași din distr. Tutova, Agatonul dis. Botoșanii, Goroveiul dis. Dorohoi, Mera, Cetatea Mică, Porcărețul, Mălineștii, Delenii, Golgota sau Hușenii, dis. Vaslui, Zimbrul și Pănușăștii, distr. Covurlui, Sgura și Grumezoae dist. Fălciu, Giurgenii dist. Romanul și Troțușanu distr. Putna”. Proiectul de lege prezentat nu include desființarea schitului Brădicești.<sup>71</sup> Prezentăm pentru o mai bună cunoaștere și conținutul celorlalte articole din proiectul de lege: Articolul III - „Bisericile acestor monastiri și schituri se vor preface în biserici de Mir și se vor întreține, pentru trebuința satelor, din casa clerului.”; Articolul IV - „Monahii și monahiile ce se află astăzi petrecători în pomenitele

<sup>67</sup> Ibidem, f. 9.

<sup>68</sup> Ibidem, f. 10.

<sup>69</sup> Ibidem, f. 41.

<sup>70</sup> Ibidem, f. 29.

<sup>71</sup> Ibidem, f. 30.

*monastiri și schituri se vor strămuta în monastirile clasate prin legea din 1835 și se vor bucura de aceleași avantaje date membrilor soboarelor acestora.”; Articolul V - „Încăperile monastirilor și schiturilor desființate întrucât ele se vor putea repara și unde trebuință va cere, se vor transforma în școli satești sau și în alte așezăminte de folosință obștească.”<sup>72</sup>; Articolul VI - „Schiturile cu soboare care vor ave(a) și vor dovedi că au un venit anual de una mie galbini vor urma, până la definitivă organizare a păstra sobo(a)rele lor, însă administrarea averilor lor va fi încredințată ministeriului culturilor după pilda păzită în privința a monastirilor clasate.”; Articolul VIII - „Nu se vor folosi de avantajele asigurate prin Art. IV toți monahii și monahiile din mănăstirile și schiturile desființate, carii de la 1855 se vor fi călugărit în contra legilor civile și a deslegărilor comunicate atunci autorităților spirituale.”; Articolul VIII - „Până la definitivă reformă a monahismului, călugărirea nu va mai fi învoită decât în monastirile clasate și ace(a)sta în conformitate cu legile civile și religioase întru asemenea(a) și după anume și specială autorizație a Ministerului Culturilor.”<sup>73</sup> „Interesele noastre morale și materiale nepermițându-ne de a lăsa să se menție aceste schituri în starea lor actuală, până la timpul, ce se poate încă prelungi, când în conformitate cu dorințele exprimate în Adunarea Ad-hoc din 1857 de însuși clerul, se va putea opera o radicală reformă a monahismului. Subscrisul are onoare a supune binevoitoarei voastre luări aminte următorul proiect de lege de interes special, cu propunere ca să binevoiți a încuviința de a se trimite în deliberarea Adunării Elective a Moldovei pentru care să alăturați aice ordonanța cuvenită”. (Raportul cu nr. 5827 din 7 iunie 1860).<sup>74</sup>*

Domnul este informat la 7 iulie 1860 de starea mănăstirilor Doljești, districtul Roman și Zagavia, districtul Iași, amplificându-se desăvârșita ruinare, imposibilitatea locuirii monahilor, inexistența soborului prezența egumenilor și a unui număr redus de monahi, neputința guvernului de a cheltui mii de galbeni pentru rezidirea lăcașurilor amintite. „Suprimarea dar a monastirilor mai sus numite și prefacerea lor în biserici de mir este o măsură cerută de o economie bine înțeleasă”. Informarea domnului continuă cu punerea în evidență și a altor schituri lipsite de mijloace „pentru întreținerea cuviincioasă a monahilor și monahiilor”, lipsite de supravegherea strictă a autorităților civile și spirituale, considerate drept refugiu al dezordinii și ignoranței. „Interesul religiei și al societății reclamă nemijlocită secularizare a acestor schituri și concentrarea neînsemnatelor lor averi în cassa clerului”. Schiturile ce urmau a fi desființate sunt cuprinse în două categorii. Prima categorie include schiturile situate pe moșiile clerului: Lipova, districtul Vaslui și Orgoești, districtul Tutova, închinat Mănăstirii Neamțului, Tissa, districtul Bacău, închinat mănăstirii Doljești, Buciumeni, districtul Tecuci, închinat mănăstirii Văratec, Gereasca (Ghireasca), districtul Covurlui, Brazii, Moșino(a)ele și Troțușanu, districtul Putna, închinat Mitropoliei, Preoteștii, districtul Suceava și Unsa, districtul Botoșani, închinat mănăstirii Slatina. Ministerul Cultelor prin condițiile de împosuire a moșiilor pe care sunt zidite schiturile, prevede obligația posesorilor de a lăsa la dispoziția lăcașurilor monahale

<sup>72</sup> Ibidem, f. 30-30v.

<sup>73</sup> Ibidem, f. 33-33v.

<sup>74</sup> Ibidem, f. 51.

părți de pământ și locuitori, da a le da produse și bani, iar pentru unele sunt prevăzute sume de bani prin bugetul ministerului pentru întreținere. Categoria a II-a include schiturile stătătoare de sine: Agatonul, districtul Botoșani, Goroveiul, districtul Dorohoi, Cruceanul, Bogdănița, Cârțișeni, Pârvești,<sup>75</sup> Mera, Cetatea Mică, Porcărețul, Mălinești, Deleni, Golgota sau Hușăni, districtul Vaslui, Zimbrul și Pănășăști, districtul Covurlui, Sgura și Grumezoaia, districtul Fălciu, Giurgești, districtul Roman și Scânteia, districtul Putna.<sup>76</sup> Observăm lipsa schitului Brădicești din această notă informativă.

Se păstrează o copie de pe Legea pentru desființarea a două mănăstiri și a unui număr de schituri, din care reproducem primele două articole: Articolul I - „Mănăstirile Doljești distr. Romanului și Zagavia distr. Iașii și schiturile: Lipova distr. Vaslui, Orgoești distr. Tutova, Gerească distr. Covurlui, Tissa distr. Bacău, Buciumenii distr. Tecuci, Vânătorii distr. Neamțu, Preoțești district Suceava, Brădicești distr. Fălciu, Brazii, Troțușinul și Moșinoale distr. Putna sunt desființate”. și Articolul II - „Asemenea se desființează și schiturile Crucianu, Pârvești, Bogdănița, Cârțișeni distr. Tutova, Agatonul dis. Botoșanii, Goroveiul dis. Dorohoi, Mera, Cetatea Mică, Porcărețul, Mălinești, Deleni, Golgota sau Husienii, district Vaslui, Zimbrul și Pănășăști, distr. Covurlui, Sgura și Grumezoaie distr. Fălciu, Giurgenii distr. Romanul și Scânteia distr. Putna.”<sup>77</sup> Urmează mesajul domnesc din 7 iunie 1860.<sup>78</sup> Observăm de această dată includerea schitului Brădicești în legea pentru desființarea a două mănăstiri și unor schituri.

Legea este adoptată în ședința Adunării Elective a Moldovei din 7 iulie 1860, sub președenția lui C. Hurmuzache, secretar fiind G. Holban.<sup>79</sup> Mesajul domnesc este din 7 iunie 1860.<sup>80</sup> Legea este declarată compatibilă în ședința Comisiei Centrale de la Focșani din 4 august 1860.<sup>81</sup> Domnul sancționează, decreteează și promulgă legea la 9 august 1860. Legea va fi contrasemnată de Mihai Kogălniceanu, ministru secretar de stat ad-interim la Ministerul Cultelor.<sup>82</sup>

Episcopia Hușilor recurge la numirea de îngrijitori a fostelor schituri în care unii viețuitori au rămas până la sfârșitul obștesc, refuzând să le părăsească din varii motive.

Raportul din 1 august 1860 confirmă îndeplinirea ordinului cu numărul 7224, ce vizează deplasarea prefectului districtului Vaslui la schiturile Lipova, Mera, Cetatea Mică, Porcărețu, Mălinești, Deleni (Moreni) și Golgota (Hușăni) în vederea întocmirii cataografiilor acestora și pregătirea desființării.<sup>83</sup> La schitul Mălinești sunt consemnați următorii viețuitori: Calimah Vrabie, în vârstă de 35 ani și de 14 ani în schit, Vasian

<sup>75</sup> *Ibidem*, f. 42, respectiv 102-102v.

<sup>76</sup> *Ibidem*, f. 51; vezi și f. 31-32.

<sup>77</sup> *Ibidem*, f. 55.

<sup>78</sup> *Ibidem*, f. 70; A se vedea articolul I la f. 75-75v și articolul II la f. 75.

<sup>79</sup> *Ibidem*, f. 55v.

<sup>80</sup> *Ibidem*, f. 70.

<sup>81</sup> *Ibidem*, f. 74.

<sup>82</sup> *Ibidem*, f. 75-75v; Respectiv f. 85-85v; „Monitorul oficial a Moldovei”, Iași, An II, nr. 251, din 16 august 1860, p. 905, col. I-II.

<sup>83</sup> D. A. N. I. C., F. M. C. I. P., Moldova, dosar 374/1860, f. 1.  
<http://www.cimnec.ro> <http://www.muzeuvaslui.ro>

Grecu, în vârstă de 64 de ani și de 28 de ani în schit, Elevterie Putina, în vârstă de 90 de ani și de 34 de ani în schit, Iorest Mocanu, în vârstă de 70 de ani și în schit de 12 ani, Ioachim Mihailovici, în vârstă de 63 de ani și de 15 ani în schit, Calinic Sârbu, în vârstă de 80 de ani și de 15 ani în schit, Nectari Toader, în vârstă de 75 de ani și de 25 ani în schit, Melchisedec Zamfir, în vârstă de 60 de ani și de 25 ani în schit, Teofil Loghin, în vârstă de 57 de ani și de 24 ani în schit, G(h)iront(i)e Ieremie, în vârstă de 35 de ani și de 16 ani în schit, Isaiea Mocanu, în vârstă de 60 de ani și de 8 ani în schit, Petru Anduica, în vârstă de 30 de ani și de 5 ani în schit, Vasilie Rusanu, în vârstă de 32 de ani și de 7 ani în schit, Vasile Dumăscu, în vârstă de 28 de ani și de 14 ani în schit.<sup>84</sup> Unii autori apreciază numărul viețuitorilor în schitul Mălinești la 40 înainte de secularizare,<sup>85</sup> afirmație neconfirmată de documentele cercetate.

Catagrafia reflectă starea materială a schitului Mălinești. Sunt înregistrate acarele (biserica durată din lemn de stejar și tâmpla din interiorul bisericii, clopotnița de lemn pe temelie de piatră cu trei clopote, un hambaraș din bârne de stejar și un coșar în stare proastă) și chiliile mănăstirii (o chilie din bârne pentru egumen, alcătuită din patru odăi în stare proastă, două chilii din bârne – cu două odăi pentru monahi, trei chilii din bârne cu o cămărușă alături, patru chilii în afara ogrăzii schitului, din bârne, în stare proastă, un bordei din bârne, acoperit cu pământ, alcătuit din trei odăi, o chilie în afara ogrăzii din bârne în stare proastă și un bordei acoperit cu pământ).<sup>86</sup>

Raportul prefectului județului Vaslui trimis Ministerului la 19 martie 1865 ne informează despre noaptea din 29/30 ianuarie 1865 când „*s-au aprins un rând de case cu 4 odăi încăpătoare de la schit(ul) Mălinești, în podurile cărora au fost la 10 chile grâu, 10 chile popușoi și una chilă făină de popușoi, care erau pentru existența preoților de acolo, precum și osăbită pojijie a gospodăriei.*”<sup>87</sup>

Schitul deține un inventar animal constituit din șase juncani, doi viței și două vaci.<sup>88</sup>

La secularizare s-a constatat existența proprietăților de la 1856, dar și a unei fâșii de pământ arabil în județul Roman, comuna Bozienii-Fundăcesc, între Bozieni și Cuci, dănuită de Bondrea. La Băcești deținea o moară de apă cu terenul înconjurător, metocul și dughene. Vatra schitului în suprafață de 11,5 ha „*se întindea până în hotarul Ezerenilor și Dumeștenilor*”.<sup>89</sup> Se pare că proprietățile schitului au trecut în administrația guvernului la 1859, după cum afirmă nacealnicul Calimah la 12 ianuarie 1865.<sup>90</sup>

Catagrafia din 1860 consemnează proprietățile funciare din moșia Gârceni (4 fâlci loc de hrană, 2 fâlci de imaș), moșia Bosăeni (Bozieni), districtul Roman (3 fâlci loc de hrană, 3 fâlci de fânaș, 14 fâlci de imaș și o falce de pădure) – cu un locuitor, 4 acarete, 7 chilii și 10 cornute, la care se adaugă un pogon de vie la Babușa, în hotarul

<sup>84</sup> *Ibidem*, f. 8v.

<sup>85</sup> Protosinghel Theofil S. Niculescu, *op. cit.*, p.193.

<sup>86</sup> *Ibidem*, f. 9.

<sup>87</sup> *Ibidem*, f. 418.

<sup>88</sup> *Ibidem*, f. 9.

<sup>89</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 12.

<sup>90</sup> D. A. N. I. C., F. M. C. I. P., Moldova, *dosar 374/1860, f. 414*.  
<http://www.crmec.ro> 7 <http://www.muzeuvaslui.ro>

Bosâenilor.<sup>91</sup> Nicolae Racoviță, prefectul districtului Vaslui, raportează Ministerului în 1860 deținerea de către schit a unei părți de moșie în hotarul moșiei Gârceni, districtul Vaslui și o parte în moșia Bozienca sau Babușca, districtul Roman, unde este sădită și suprafața de o jumătate de pogon de viță de vie.<sup>92</sup>

În 1861 schitul Mălinești posedă 4 fâlcși și 6 prăjini de pământ „lucrător”, 60 de prăjini teren acoperit cu livezi, fără locuitori, deține 3 chilii „în stare proastă de tol”, nu posedă fânaș, imaș și pădure. Megieșii schitului erau Mihăiță Mihalache, Băceștii lui Neculai Milu (Milo), Eani (probabil Iani Mimarcopule – Pungești și răzeșii din Gârceni).<sup>93</sup> Până la 28 februarie / 12 martie 1869 Arhivele Statului nu au primit „documentele moșiei numită trupul Bozianca sau Băbușca din districtul Roman, proprietatea a schitului Mălinești.”<sup>94</sup>

Ieromonahul Isaia și ceilalți petrecători de la schitul Mălinești înaintează o suplică Ministerului Cultelor la 30 martie 1861, în care amintește legea de desființare a schiturilor și mănăstirilor „întri cari este trecut și schitul Mălinești, unde noi ne găsim petrecători, însă ce (...) au luat această dispoziție nu cunoaștem, și pentru că acest schitișor are puțin pământ din care ne hrănim și acum fiind sosit timpul de al lucra, venim a ruga pe Onor(atul) Minister că dacă este să mai rămânem în acest an la arătatul schit apoi să binevoiască a ne învoi lucrarea arătatului pământ care nu este mai mult decât vr(e)o 28 stânjani, afară de locușorul de pinpregiurul schitului”.<sup>95</sup>

Ieromonahul Calimah, nacealnicul schitului Mălinești, așa se semnează, se plânge Ministerului despre neîndeplinirea prevederilor contractului de către posesorul moșiei, printre care susținerea financiară a întreținerii servitorilor și chiliilor, suplicantul suportând toate cheltuielile prin mijloacele sale proprii. În suplica respectivă susține: „mă aflu nacealnic de mai mulți ani”.<sup>96</sup>

Fostele proprietăți mănăstirești intră în proprietatea statului și sunt date în posesie. Statul se confruntă cu dese încalcări de hotare din partea posesorilor și a megieșilor. Administratorul Domeniilor Statului este informat la 2 mai 1875 de avocatul statului Roiu, prin adresa cu nr. 6583, despre încălcarea hotarelor moșiei statului Babușca (suprafața de 94 de prăjini) în vara anului 1874 de către Chiril Comarneski, proprietarul moșiei Cuci.<sup>97</sup> Sunt audiați ca martori Iorgu Arghiropole și Chiril Comarneski, care au mărturisit despre tragerea „unei brazde în vara anului 1874 iunie 16” prin care au încălcat „limitele proprietății statului Băbușca”.<sup>98</sup> Avocatul public Roiu aduce la cunoștința administratorului intentarea acțiunii judicare împotriva lui Chiril Comarneski la 28 mai 1875.<sup>99</sup> Constatarea locală fixată pentru 13 septembrie 1875 nu s-a putut realiza din cauza lipsei judeului, care deținea și calitatea de

<sup>91</sup> *Ibidem*, f. 18.

<sup>92</sup> *Ibidem*, f. 38.

<sup>93</sup> *Ibidem*, f. 146.

<sup>94</sup> *Ibidem*, f. 572.

<sup>95</sup> *Ibidem*, f. 92.

<sup>96</sup> *Ibidem*, f. 414.

<sup>97</sup> D.A.N.I.C., Fond Schitul Mălinești, dosar 1/ 1875, f. 1.

<sup>98</sup> *Ibidem*, f. 2.

<sup>99</sup> *Ibidem*, f. 4.



subprefect, ocupat fiind cu problemele administrative,<sup>100</sup> urmând din partea avocatului Roiu o cerere din 19 septembrie 1875, pentru fixarea unui nou termen pentru constatare,<sup>101</sup> acceptat pentru 20 septembrie, când s-a constatat împresurarea moșiei statului.<sup>102</sup> Întrudirea judeului cu Chiril Comarneschi determină prelungirea procesului și înlocuirea cu un alt jude, așa cum reiese din adresa avocatului cu nr. 10348, din 3 mai 1876.<sup>103</sup> Avocatura publică de Roman și Suceava anunță la 26 februarie 1880 amânarea procesului pentru călcarea hotarului moșiei Băbușca, județul Roman, cu moștenitorii defunctului Chiril Comarnischi, de la 4 ianuarie la 13 martie 1880.<sup>104</sup> Moșia Babușa – Bozianca era rășluită în 1879 de către Petru Arabu.<sup>105</sup> La 26 aprilie 1879 Arhiva Statului este solicitată pentru eliberarea de „*documente, dosare vechi, planuri, hotarnice ce veți avea relative la proprietatea statului Bozianca – Băbușca din județul Roman, pendinte de schitul Mălinești, fiind necesare pentru regularea hotarelor.*”<sup>106</sup> Nedepistarea documentelor amintite în Arhiva Statului este făcută cunoscută de către directorul general administratorului statului la 3/15 mai 1879.<sup>107</sup>

În 1861 servitorii bisericii erau foștii monahi.<sup>108</sup> Monahii schitului Mălinești prin adresa din 16 iunie 1861 trimisă Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, amintesc ordinul Ministerului prin care sunt invitați cu părăsirea schitului până la 20 „*a următoare*” și solicită neștrămutarea lor, cerere acceptată de instituția amintită.<sup>109</sup> Raportul prefectului districtului Vaslui din 8 august 1861, întocmit după deplasarea de la schitul Mălinești reflectă lăsarea, „*pentru serviciul bisericii d-lui Neculai Milu*”, a monahilor Calimah, Ioanichie, Isaia, descoperirea shimonahului Melchisedec în vârstă de 60 de ani, cu chilie proprie și învoirea șederii acestuia aici, alcătuirea biletelor de învoire cu fizionomia monahilor, ocuparea chiliilor schitului de monahii Iorest, Ilifterie, Vasian, Gerontie, Ioanichi(e) și Pantelimon, îndepărtați cu acest prilej, care și-au ales ca locuință pentru viețuire mănăstirea Neamț. Prefectul preia pecetea și documentele schitului. Inventarul realizat înregistrează o chilie mare, acoperită cu șindrilă, alcătuită din 4 odăi, cu pereți de bârne, lipite și văruite, în stare proastă, în care locuiește monahul Calimah, rămas la schit după cererea adresată de Neculai Milu (Milo), o chilie cu 2 odăi, pereți din bârne, în stare proastă, servește ca bucătărie, o chilie cu o odaie și o chilie „din dos”, ce servește drept locuință monahului Isaia, rămas la cererea lui Neculai Milo, o chilie cu 3 odăi, în stare proastă, un bordei cu o adaie, în exteriorul schitului, în stare proastă, două chilii cu câte o odaie, în exteriorul schitului, în stare proastă, o chilie cu o odaie, două chilii cu câte o odaie, depărtate de schit, de care dispune posesorul Vasile Ivanci, conform contractului încheiat.<sup>110</sup>

<sup>100</sup> *Ibidem*, f. 7.

<sup>101</sup> *Ibidem*, f. 8.

<sup>102</sup> *Ibidem*, f. 9.

<sup>103</sup> *Ibidem*, f. 11.

<sup>104</sup> *Ibidem*, f. 17, 18.

<sup>105</sup> *Ibidem*, f. 12.

<sup>106</sup> *Ibidem*, f. 15.

<sup>107</sup> *Ibidem*, f. 16.

<sup>108</sup> *Ibidem*, f. 146.

<sup>109</sup> *Ibidem*, f. 148.

<sup>110</sup> *Ibidem*, f. 200.

Posesorii fostelor moșii ale schiturilor și mănăstirilor își asumau prin contractul încheiat diverse obligații, printre care și aprovizionarea bisericilor cu lumânări, untdelemn, și toate cele necesare bunei desfășurări a cultului. Posesorii, de cele mai multe ori, evită punerea în practică a obligațiilor asumate. Astfel, nacealnicul Calimah, se plânga de posesorul moșiei Mălinești, care nu oferă nimic bisericii schitului, nacealnicul suportând toate cheltuielile din 1859.<sup>111</sup> Adresa nacealnicului de la Mălinești ne indică intervenția Ministerului Cultelor pe lângă Ministerul Finanțelor pentru „*satisfacerea dreptei mele cereri de a fi îndeștulat cu cheltuielile ce am întrebuințat în întreținerea Dumnezeiescului lăcaș*”. Posesorul moșiei, aflat cu domiciliul la moșia Băbușa, județul Roman, a evitat achitarea banilor cheltuiți și urmărirea diverse „*chipuri de scăpare*”. Posesorul a omis luarea unor stoguri de fân de pe moșia arendată, „*în care stă toată toată speranța asigurării mele*” – stoguri care îl fac pe Calimah optimist, așa cum se exprima în adresa amintită. Odată cu expirarea contractului moșia fostului schit Mălinești este scoasă la mezat.<sup>112</sup>

Biserica schitului Mălinești, plasa Racova, cu hramul Sfinții Voievozi, era slujită la 1864 de ieromonahul Calimah, în vârstă de 40 de ani ajutat de cântăreții Vasile Rusanu, numit la 9 august 1863, și Vasile Dumascu, numit la aceeași dată.<sup>113</sup> Alecu Străjescu, prefectul județului, confiscă sigiliul schitului la 1866.<sup>114</sup>

La 1872 sunt atestați monahii Calimah Vrabie, călugărit în 1847 de ieromonahul Samoil, nacealnic, și Gerontie Irimia, călugărit în 1846 de același monah.<sup>115</sup> Ieromonahul Calimah Vrabie de la schitul Mălinești secondat de cântărețul Vasile Muntianu avea grijă la 1878 și de biserica Sfântul Ierarh Nicolaie din Fundul Racovei.<sup>116</sup>

Catagrafia din 1879 înregistrează: un Sfânt Potir din argint, un disc din argint, un Potir din cositor în stare proastă, o linguriță de argint, o copie din fier, două lingurițe din cositor, trei rânduri de acopereminte pentru Sfintele Vase, patru acopereminte pentru Sfânta Masă, un acoperământ pentru Sfântul Antimis (ambele degradate), două sfeșnice din tumbac pentru Sfânta Masă, o trichetă din lemn, o cruce din lemn, un chivot din tumbac pentru Sfintele Taine, un vas pentru Sfântul Mir, trei rânduri de veșminte în stare de mijloc, o perdea pentru Sfintele Uși Împărătești, două epitafe de pânză, unul vechi, două ștergare, o prostire pentru acoperirea Sfintei Mese, două lăzi pentru veșminte, un dulap cu rafturi pentru cărți, un dulap pentru Sfânta Proscomidie, o cadelniță de alamă, o candelă din argint așezată deasupra Sfintei Mese, cărți bisericești ca *Evanghelie, Liturghier, Octoih, Triod, Penticostar, Ceaslov, Cuvintele Sfântului Efrem Sirul, Viețile Sfinților*, pe lunile noiembrie și ianuarie, *Apostol, Psaltire de Neamț, Panahidă mică, Explicarea Evangheliilor* de Teofilact, *Canoanele Maicii Domnului*, două *Catavasiere*, rupte, o lucrare referitoare la datoriile

<sup>111</sup> DA.N.I.C., F. M. C. I. P. – Moldova, dosar 374 / 1860, f. 414.

<sup>112</sup> *Ibidem*, f. 462.

<sup>113</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 104 / 1864, f. 107, pachet 33.

<sup>114</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11.

<sup>115</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 51 / 1871-1872, f. 14; vezi și †Veniamin, *op.cit.*, p.12.

<sup>116</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 51 / 1878  
<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

preotului, icoana Maica Domnului cu iconița ei mică din argint în strană, opt icoane portative, patru sfeșnice mari în care stau făcliile, trei sfeșnice mai mici, șapte candel (șase din tumbac și una din sticlă), un iconostas, două strane din lemn pentru cărți, două analoage, un seraphim din lemn, un policandru de argint, un litier de lemn, o cutie din lemn pentru naforă, masa pentru colivie, două fanare, un steag, șapte perdele pentru icoanele împărătești, două acopereminte pentru iconostas și analoage, 24 strane din lemn din care una deteriorată, o clopotniță cu două clopote. Se constată starea bună a bisericii.<sup>117</sup>

Protoiereul C.Focșa în raportul adresat Episcopiei la 25 august 1880 aduce la cunoștință despre deținerea unor proprietăți financiare de ieromonahul Calinic Vrabie și întreținerea din venitul lor a monahilor și bisericii.<sup>118</sup>

Decesul ieromonahului Calimah survine după 1 mai 1886. Schitul a fost deservit și de ieromonahul Iustin Lungu decedat în localitatea Găureni. Preotul Constantin Ștefănescu va fi transferat la 1 mai 1886 din satul Coșești la parohia Gârceni, moment în care găsește la schit pe ieromonahii Calimah și Ghirontie. După decesul ieromonahului Calimah din 1886 biserica schitului Mălinești devine biserică filială a parohiei Gârceni.<sup>119</sup>

În 1886 primarul comunei Gârceni „*pune paznic la schit, care se află în pădure, spre a nu se înstrăina din odoarele schitului*”. Inventarul schitului înregistrează acum două chilii, una în stare mediocră și una în stare proastă, un bordei în stare proastă, o poiată de bărne, o clopotniță din lemn, cu trei clopote, toate în curtea schitului, o chilie în exterior, în proastă stare. Averea schitului trece din 1887 în stăpânirea preotului C.Ștefănescu, parohul din Gârceni, fără a fi inventariată. Parohul preia o parte a odoarelor schitului, arhiva, sinodicul, lucrurile de preț și le transferă la biserica din Gârceni. Se folosește de proprietatea funciară a schitului apreciată în 1893 la 11,5 fâlcii de pământ. O parte a pământului dăruită de Ioan Palade și celelate părți sunt stăpânite de călugări până la 1893, chiar în timpul proprietarului Milo.Vasile Ioachim, noul proprietar al moșiei Schinetea, angajează la 1893 pe inginerul Wincler din Vaslui în vederea relizării hotărâniciei moșiei, pretext sub care răpește cea mai mare parte a părților de pământ ale schitului, care rămâne cu mici părți în jurul bisericii, adică cimitirul în care mai străjuiesc câteva pietre și cruci de mormânt. Schitul Mălinești rămâne izolat în mijlocul moșiei proprietarului Vasile Ioachim. Cotropirea părților de pământ ale schitului s-a realizat de Vasile Ioachim în bună înțelegere cu preotul C.Ștefănescu, care a jefuit biserica, fapte de care se plânge ieromonahul Visarion, retras în satul Gârceni, Episcopului Silvestru Bălănescu. Locuitorii din Gârceni arată hotarele moșiei schitului, în timpul cercetărilor efectuate din dispoziția Episcopului Silvestru Bălănescu: „*Până în marginea pădurii cu râbnicul, apoi pe margine în sus pe luminiș, până unde se văd niște nuci mari, puși de călugări; de aici mergând spre livada schitului, cu pomi roditori, care de câțiva ani s-a alipit la moșia Statului Rânjoaia; apoi cu cele două fâlcii cumpărate de Marcopol de la Stat la meza și în fine cu moșia Eforii spitalului Sf. Spiridon din Iași .*” Martorii

<sup>117</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 85/ 1879, f. 245-245v și 250.

<sup>118</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 19/1879, f. 63.

<sup>119</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 11. <http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

descriu și o porțiune de pământ, cu vie și livadă între răzeșii din Gârceni, stăpânită la 1894 de schit.<sup>120</sup>

Potrivit adresei protoieriei Vaslui, din 17 octombrie 1896, înaintată Episcopiei Hușului, monahii Iustin Lungu, Visarion Potorac și Gherman „*numai cu numele că stau la schitul Mălinești*”. Cei amintiți locuiesc în satul Gârceni, cutreieră târgurile și satele iar conduita lor nu poate fi supravegheată.<sup>121</sup>

Preotul C.Ștefănescu, parohul parohiei Gârceni, județul Vaslui, va fi pensionat începând cu 1 ianuarie 1929.<sup>122</sup> La 1 martie 1929 ieromonahul Ghedeon Platon este transferat de la parohia Gârceni la parohia Dumești, județul Vaslui, probabil în locul decedatului preot T.Mera (decesul a survenit la 26 ianuarie 1929).<sup>123</sup> Pe seama parohiei Gârceni este hirotonit preot la 1 aprilie 1929 Ioan Dumbravă.<sup>124</sup>

Locotenentul-colonel Constantin Prezan cumpără la 28 mai 1897 moșia Schinetea de la avocatul C. Al. Livaditi, moșie alcătuită din două părți: Schinetea cu Mălinești și Armășeni.<sup>125</sup>

Potrivit unor informații schitul Mălinești a fost reînființat în 1925.<sup>126</sup>

Comitetul bisericii cere în 1927 preotului C.Ștefănescu să restituie pământul schitului, deținut și de urmașul său, preotul Ioan Dumbravă. Ancheta protoiereului județului Vaslui din 1 mai 1929 și tergiversările preotului sunt urmate de preluarea a șapte hectare de pământ de la consiliul parohial din Gârceni în 22 iulie 1930. Consiliul parohial cedează și arenda locului pe anii 1928 și 1929 în valoare de 10000 lei, arenda pe 1930 urmând a fi dată de arendașul N.T. Pr. Lohi, direct Comitetului. Mareșalul Constantin Prezan împreună cu soția dăruiește șapte hectare de teren, pe care se găsește și o pădure tânără. Ieromonahul Ghenadie Platon a cumpărat cu banii Episcopiei câteva locuri de la locuitorii din satul Ezeru, județul Roman. În timpul vizitei din vara anului 1933 ierarhul cărturar Veniamin Pocitan constată: „*Sunt locuri deluroase, drumuri rele și singurătate. Aprovizionarea se face cu multă greutate. Maicile trăiesc din mila creștinilor și din ajutoarele ce li se mai trimite, de la curtea D(om)nului Mareșal Prezan, pe care maicile îl știu și-l pomenesc ca ctitor, punându-și nădejdea în noblețea sufletului său*”.<sup>127</sup>

Protoiereul județului Vaslui transmite Episcopiei la 25 septembrie 1928 adresa președintelui Comitetului de restaurare a schitului Mălinești, pe care o redăm în continuare: „*Relativ la schimbarea Schitului de la monahi la Maice și facerea unei școli de țesători după cum mi-a spus D(omnu)l General, admitem și noi Comitetul, ceea ce a vorbit Prea Sf(inți)tul cu D(omnu)l General, care mi-a spus să vă scriu că*

<sup>120</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 12-13.

<sup>121</sup> *Arhiva Episcopiei Hușilor*, Fond Episcopia Hușilor, dosar 85/1879(numărul vechi de înregistrare), f. 41.

<sup>122</sup> „Buletinul Episcopiei Hușilor”, Anul VI, nr.1, din 1 ianuarie 1929, p. 3.

<sup>123</sup> „Buletinul Episcopiei Hușilor”, Anul VI, nr.4, din 1 aprilie 1929, p. 53.

<sup>124</sup> „Buletinul Episcopiei Hușilor”, Anul VI, nr.5, din 1 mai 1929, p. 73.

<sup>125</sup> Lucica Vărgan, *Mareșalul Constantin Prezan- pe meleagurile vasluiene*, în *Cercetări istorice*, Revista profesorilor de istorie din județul Vaslui, Serie nouă, Anul V, nr. 3(9), 2011, p. 45.

<sup>126</sup> pr. Anton Popescu, *Schiturile și mănăstirile din Eparhia Hușilor (VII) în Prutul*, Anul II, nr. 9 (18), septembrie 2002, p. 11.

<sup>127</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 14. <http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

*admitem această schimbare, la Schit chiliile sunt lipite și peste 2 zile complet acoperite, lemnul pentru schit este fasonat și pentru clopotniță și dacă a voi D(umne)zeu a se termina până la 1 N(oiem)brie.*"<sup>128</sup>

Episcopul cărturar Iacov Antonovici consemnează pe o schiță a complexului monahal la 29 octombrie 1928: „În ziua de 27 octombrie 1928, am fost cu părintele Econom C. Ulea, Protoiereul jud(ețului) Vaslui, circumscripția I, de am văzut, pentru întâiași dată fostul schit Mălinești, unde mi-am pus în gând de a așeza maici de la m(ănăsti)rea Adam. Dar, pentru aceasta, trebuiește multă muncă și bani. Localitatea îi minunată! Nădejdea în D(umne)zeu și concursul d(omnu)lui și d(oam)nei Prezan! / <ss> † Iacov.”<sup>129</sup>

Comitetul refacerii schitului, prin președintele său, se adresează la 30 septembrie 1929 Episcopului Iacov Antonovici: „Schitul Mălinești din comuna Dumești, județul Vaslui, fiind terminat(ă) refacerea după devizul ce am avut, chiliile în număr de 12 camere, din care 5 camere bune de locuit cu sobe, una sală de primire cu sobă, una bucătărie cu cuptor și plită pentru gătit și 5 camere mai mici cu cămări, dintre care una are sobă, fiind complet terminată și clopotnița din curtea Bisericii, refăcută din nou, vă rugăm să binevoiți a dispoza pentru trimiterea unui Ieromonah Preot și alt personal ce veți crede pentru a se putea face serviciul divin la acest schit, totodată a hotărî și ziua Sfințirii schitului dacă se poate până la 15 oct(ombrie) a(nul) cur(ent, pentru a nu se schimba timpul”. Prin rezoluția sa Episcopul Iacov Antonovici însărcinează pe protoiereul de Vaslui cu celebrarea sfințirii lăcașului monahal și rânduirea unui ieromonah până la însănătoșirea ieromonahului Ghedeon.<sup>130</sup>

Prin sprijinul mareșalului Prezan s-au construit chiliile necesare desfășurării activității monahale din schit. Schitul Mălinești primește de la mareșalul Prezan și alți credincioși din comuna Gârceni locul din preajma vetrei așezământului. Reînființarea schitului de călugărițe este aprobată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 12 decembrie 1929,<sup>131</sup> decizie comunicată Episcopiei prin adresa cu nr.1073 din 16 decembrie 1929 pe care o redăm: „Prea Sfințite / Supunând deliberărilor Sfântului Sinod cererea Prea Sfinției Voastre din adresa N° 5668/929, de a aproba reînființarea Schitului Mălinești din județul Vaslui, pentru călugărițe, cu frățească dragoste avem onoare a Vă aduce la cunoștință că în ședința din 10 decembrie a.c., și pe temeiul art. 86 din Statutul Legii de organizare al Bisericii ortodoxe române, aprobă reînființarea Schitului de călugărițe Mălinești din județul Vaslui, în scopul desăvârșirii vieții creștinelor ce se vor retrage acolo și care se va organiza potrivit tradiției și pravilei mănăstirești a Sfintei Biserici ortodoxe răsăritene. / Primiți Vă rog, Prea Sfințite, ale noastre întru Hristos frățești îmbrățișări. / Președinte / <ss> Pimen al Moldovei”.<sup>132</sup> Schitul a fost sfințit la 3 noiembrie 1929 de C. A. Ulea, protoiereul județului Vaslui, când i se dă pe lângă

<sup>128</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 47.

<sup>129</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 53.

<sup>130</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 58.

<sup>131</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 11.

<sup>132</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 64.  
<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeulvaslui.ro>

hramul vechi „Sfinții Voievozi” și hramul „Sfinții Constantin și Elena”, în cinstea noilor ctitori, Mareșalul Constantin Prezan și Olga, soția sa.<sup>133</sup>

Ca duhovnici ai schitului remarcăm pe ieromonahul Iustin Lungu, care nu stă mult timp pe la schit, înlocuit cu ieromonahul Nectarie Beu, neprezentat la activitate, ieromonahul Ghedeon Platon, care a lucrat fără credință, ieromonahul Filaret Palii, ieromonahul Varahil Ursu, numit la 1 august 1930, aflat în funcțiune și în 1933.<sup>134</sup>

Prima îngrijitoare a schitului a fost monahia Antonia Timuș din mănăstirea Adam, numită în mai 1930, care solicită desființarea Comitetului asumându-și singură supravegherea, adună 20 de maici și surori, activa și în 1934.<sup>135</sup>

La 29 aprilie 1933 Episcopia intervine pe lângă Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor în vederea inițierii demersurilor necesare întăririi prin decret regal a actului de reînființare a schitului Mălinești.<sup>136</sup>

La 10 martie 1933, prin nr. 1230, Episcopia Hușilor se adresează Ministerului Instrucțiunii: *„În mijlocul moșiei Schinetea, județul Vaslui, a fost schit de călugări, desființat prin secularizarea de la 1864. / După război, moșia Schinetea, devenind proprietatea Domnului Mareșal Prezan, D-na Prezan împreună cu Domnul Mareșal, animați de sentimentele de pietate ale străbunilor noștri, a intervenit locurilor competente și s-a reînființat schitul acesta de maici. / Până acum schitul a trăit sub conducerea unei maici detașată de la Mănăstirea Adam, județul Tutova. Noi dorim, ca acest schit să ființeze, cu începere de la 1 Aprilie 1933, ca instituție aparte. / În acest scop și subscrisul și Domnul Mareșal Prezan, ctitorul și donatorul acestui schit, cu onoare Vă rugăm, ca să se prevadă în buget un post de stareță, 2 cântărețe și 2 servitori deocamdată, celelalte surori în număr de 16, vor fi la ascultare și la muncă fără nici o plată în decursul anului viitor.”*<sup>137</sup>

Conform inventarului din 15 septembrie 1934 Olga și Constantin Prezan au dăruit schitului Mălinești, două sfeșnice de alamă, un rând de acoperământ, trei tablouri cu regele Carol I, regina Elisabeta, voievodul Mihai, două icoane de mătase și trei hectare de pădure. După amenajarea izvorului din apropierea schitului Mălinești mareșalul Constantin Prezan primește mulțumirile Episcopiei Hușilor: *„Vă aducem cele mai calde mulțumiri pentru frumoasa faptă ce o săvârșiți. Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă dăruiască sănătate întru îndelungați ani.”*<sup>138</sup>

În 1934 obștea schitului Mălinești numără 15 monahii, printre care **stareța Antuza Gheorghiu**, arhimandritul Serafim Cristescu, duhovnic, Aglaia Tansău, econoamă și Maria Vezetiu, secretară.<sup>139</sup>

Soborul schitului Mălinești este alcătuit în 1935 din ieromonahul Macarie Buza, **monahia Migdonia Buzilă**, **stareță**, monahiile Magdalina Vizitiu, secretară, Glafira Tamsanu, Miropia Andrieș, Evghenia Filip, Tecla Talpău, Agaftonia Buzilă,

<sup>133</sup> †Veniamin, *op.cit.*, p. 13.

<sup>134</sup> Ibidem.

<sup>135</sup> Ibidem, p. 13-14.

<sup>136</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 11.

<sup>137</sup> Arhiva Episcopiei Hușilor, Fond Episcopia Hușilor, dosar 7/1933, f. 8.

<sup>138</sup> Lucica Vărgan, *op. cit.*, p. 46.

<sup>139</sup> Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1934, p. 41.

Epracsia Balaban, Achilinia Fânaru, Marina Filip, Magnisia Bălăuță, surorile Natalia Samson, Ruxanda Benghiuc, Ioan Benghiuc, Elena darie, Ganofira David și Ecaterina Andrieș.<sup>140</sup>

În 1938 soborul schitului Mălinești este alcătuit din ieromonahul Macarie Buză, duhovnic, **Migdonia Buzilă, stareță**, rasofoara Glafira Tansanu, econoamă, rasofoară Magdalena Vizitiu, casieră, Monahiile Zenaida Costăchescu, profesoară, Marina Filip, Miropia Andrieș, veșmântară, rasoforele Evghenia Filip, eclesiarhă mare, Tecla Talpău, eclesiarhă, Agaftonia Buzilă, arhondară, Magnisia Bălăuț, surorile Elena Buga, maestră covoare, Natalia Simson, Elena Darie, Ganafira David, Ioana Renghiuc, Dumitru Iancu. La schit funcționa o școală de cântări bisericești cu viețuitoarele de aici, sub conducerea monahiei Zenaida Costăchescu, profesoară de psaltichie, sosită de la mănăstire Văratec, un atelier de țesătorie și covoare sub conducerea maestrei Elena Buga, sosită de la mănăstirea Agapia. Se confecționează pânză de bumbac, lână, șiiac, muhair, mănuși și ciorapi, cu războaie de țesut moderne procurate din 1937. Schitul deține șapte hectare de pământ donat, a fost împrăștiat cu 30 hectare de pădure. Primește în 1938 danie 30 prăjini teren de cultură din partea locuitorului Ioan Filip. Mai primește sume de bani din partea Episcopiei (2000 lei), Prefecturii județului Vaslui (3000 lei) și a Ministerului (5000 lei), diverse donații (icoane, cărți de ritual, perdele, prosoape și altele).<sup>141</sup>

Dionisie Udișteanu întâlnește la 1943 pe **stareța Migdonia Budescu**, originară din Cozmești, județul Vaslui, cu metania la schitul Buciumeni-Tecuci, ieromonahul Macarie Buza, basarabean, cu metania la Bogdana-Bacău. Personalul monahal este întreținut prin cele șase bugete primite de la mănăstirea Adam, cultivarea a opt hectare de pământ arabil și exploatarea celor trei hectare de pădure primite danie de la Olga-Elena Prezan și Mareșalul Constantin Prezan. Sunt dăruite schitului 40 de prăjini de pământ de Ruxandra Gh. Munteanu și 30 de prăjini de Gheorghe Ivănescu, ambii din satul Gârceni. Biserica schitului este din lemn, veche, cu trei turle, în clopotniță sunt întâlnite șase clopote, patru mari și două mici. În curtea schitului se afla un picior de piatră, în partea de sud, Sfânta Masă de la vechea biserică, mai multe pietre de mormânt, în partea de nord, printre care și a lui Constantin Palade, din 17 septembrie 1787, considerat cu probabilitate unul dintre ctitori.<sup>142</sup>

Construirea unei noi biserici la Mălinești demarată la 11 iunie 1956 sub coordonarea **starețului Vizitiu** a fost întreruptă prin desființarea schitului la 1959, bunurile mobile și imobile fiind împărțite. Biserica construită până la acoperiș, abandonată, va fi demontată în 1964.

Biserica din lemn a schitului Mălinești, construcție uitată de vreme pe înălțimea dealului Cucu, are planul treflat, absidele laterale pentagonale, absida altarului în cinci laturi, decroșată, pronaosul dreptunghiular, pereții placați cu scândură, acoperișul și cele trei turnulețe false învelite cu tablă muchită, bătută în felii. O ușă de acces a fost decupată în peretele de bârnă, în partea de sud a Sfântului Altar. Iluminația interioară este insuficientă din cauza ferestrelor mici, amplasate la

<sup>140</sup> *Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1935*, p. 52.

<sup>141</sup> *Anuarul Eparhiei Hușilor pe anul 1938*, p. 57.

<sup>142</sup> Protos. Dionisie Udișteanu, *op.cit.*, p. 44.

cele trei abside și a ferăstruicii de la Altar. Bârna din pridvorul bisericii este ornamentată cu un brâu decorat cu forme geometrice pătrate săpate în relief. Se poate vedea în pridvor încheietura „în clește” a bârnelor, tehnică folosită la îmbinarea cununilor orizontale existente. Ancandramentul ușii de la intrare este simplu, neornamentat. Pe bârna transversală a acestuia este scrijelită o însemnare cu următorul conținut: „1826. Aprilie 30 Gheorghe i Toader.” Trecerea din pronaos în naos se face printr-o intrare largă, marcată de doi stâlpi dispuși lângă pereți, pe care se sprijină o grindă lungă cu profil în formă de acoladă. Dușumeaua este realizată din bârne vizibile, acoperite pe alocuri cu covoare dăruite de enoriași. Tavanul pronaosului este drept, sistemul de boltire cuprinde bolțile naosului și pronaosului. Baza bolților are formă pătrată și peste ea se sprijină câte un noctogon înalt de un metru, de deasupra căruia pornesc feliile spre cheia de boltă de forma unui disc. Registrele iconostasului, cu o bogată decorație modelată în ghips, sunt montate pe un schelet confecționat din lemn de stejar. Barocul moldovenesc târziu își face simțită prezența prin motivele ornamentale din frunze și flori, dispuse spiralat pe coloane și colonade, dar și prin abundența decorului. Pictura icoanelor de pe tâmplă executată la 1826 se află într-o stare de degradare avansată. Restaurarea și curățirea icoanelor de pe tâmplă este realizată de pictorul Neculai Pleșuvu din Bacău la 1974. Ușile împărătești, bogat împodobite cu motive ornamentale miniaturizate, care reprezintă frunze, flori, ciochini și melcușori, cu decorul în tehnica ajur, provin, se pare, de la o altă biserică mai veche. Stran arhierească, donație din 1936, are la tălpi două animale marine fantastice, sculptate în „ronde-bosse”, cu capete ridicate și gurile întredeschise, asemănătoare cu niște foci. Strane vechi din biserică au spătarele decorate cu câte două rozete solare, înscrise în cercuri simple, zimțate sau în torsală.<sup>143</sup>

Mănăstirea este reînființată după evenimentele din decembrie 1989. Schitul Mălinești a fost redeschis în 1990, când a fost numit ca stareț ieromonahul Visarion Lărgeanu. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința de lucru din 6-8 iulie 1993, a examinat adresa Episcopiei Romanului și Hușului cu nr. 389/ 1993, cu propunerea de transformare a schitului Mălinești, comuna Gârceni, județul Vaslui, în mănăstire de călugări. Consiliul Eparhial a fost de acord cu această transformare în ședința din 15 ianuarie 1993, începând cu 1 martie 1993. Sfântul Sinod aprobă „transformarea în mănăstire de călugări a schitului Mălinești, com. Gârceni, jud. Vaslui, urmând ca acesta să funcționeze de la data de 1 martie 1993, cu personalitate juridică și buget propriu, potrivit prevederilor canonice și statutare.”

Primul stareț posdecembrist a fost părintele **Vasile - Visarion Lărgeanu** (1990 – 2 octombrie 1993) la care a ajuns părintele Melchisedec, mirean la acea vreme, care își aduce aminte: „A fost primul stareț pe care l-am văzut în viața mea. M-a impresionat fața lui, felul de a fi și de a vorbi. Mi-a povestit viața lui de de mic în mănăstire. În acel moment mi-am dorit să-l ajut. Cred că a fost prima chemare a lui Dumnezeu. Nu visam să ajung călugăr pe atunci.”<sup>144</sup>

<sup>143</sup> Prof. Dr. Dorinel Ichim, *op.cit.*, p. 132-134.

<sup>144</sup> Simona Pop, *Mănăstirea Mălinești, oază a ortodoxiei*, în *Evenimentul*, Regional al Moldovei, din 7 noiembrie 2007, Ediția On-line, <http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>



Născut la 15 ianuarie 1928 în localitatea Pipirig, județul Neamț, a urmat cursurile Seminarului monahal de la Mănăstirea Neamțului între 1942 și 1946, a fost hirotonit diacon la 31 martie 1968 de către arhiereul Emilian Antal în biserica mănăstirii Toplița. A fost salariatul permanent al parohiei „Podeanu” din București.

Consiliul Duhovnicesc al mănăstirii Cernica, în frunte cu arhimandritul Teofil Panait, stareț al mănăstirii și președinde al Consiliului, propune la 19 octombrie 1988 hirotonirea în ieromonah a ierodiaconului Vasile – Visarion Lărgeanu, pe seama acestei mănăstiri la care este închinoviat pe temeiul rezoluției cu nr. 12011 /1987, începând cu 22 septembrie 1987. Remarcăm ca la această dată era atașat ca însoțitor și îngrijitor la domiciliu al Episcopului Valerian Zaharia. Hirotonirea în ieromonah a fost propusă Patriarhiei la 30 septembrie 1988 de către starețul mănăstirii Cernica, care l-a și recomandat. Permanența Consiliului Eparhial în ședința din 15 septembrie 1993 a hotărât transferarea ca preot și duhovnic la mănăstirea Tisa Silvestri, din județul Bacău. Inventarul mănăstirii este predat la 2 octombrie 1993 în prezența protosinghelului Ghenadie Șerban exarhul mănăstirilor din Episcopia Romanului și Hușului și Alexa Petru, contabilul protoieriei Vaslui. Vasile – Visarion Lărgeanu părăsește mănăstirea Mălinești la 2 octombrie 1993. Gestiunea este predată la 2 octombrie 1993 ieromonahului **Dosoftei Fantazi**, noul stareț (2 octombrie 1993 – 1 iunie 1994). Deține și calitatea de stareț al mănăstirii Rafaila între 11 decembrie 1993 și 23 ianuarie 1994, când își prezintă demisia. La 15 iunie 1994 Episcopia aprobă închinovierea la mănăstirea Mălinești.<sup>145</sup>

**Ierodiaconului Sebastian Nechifor** (1 iunie 1994-1 octombrie 1994). Fiul lui Gheorghe și Virginia, s-a născut la 8 octombrie 1948, în localitatea Todireni – Crăciunești, județul Botoșani. Absolvent al Școlii monahale de la Seminarul teologic de la Mănăstirea Neamțului, a fost cântăreț bisericesc la Catedrala Episcopală din Roman. În ședința Permanenței Consiliului Eparhial din 25 mai 1994 s-a aprobat încadrarea sa ca stareț începând cu 1 iunie 1994. Permanența Consiliului Eparhial în ședința din 21 septembrie 1994 a aprobat transferarea ierodiaconului Sebastian Nechifor din postul de stareț de la mănăstirea Mălinești în postul de cântăreț bisericesc de la mănăstirea Codăiești.

Activitatea părintelui Visarion este continuată de **ieromonahul Filip Mercaș** (1 octombrie 1994 - și astăzi în 2011), starețul și duhovnicul mănăstirii Mălinești, format la mănăstirea Runcu.<sup>146</sup> Permanența Consiliului Eparhial din 21 septembrie 1994 aprobă numirea ieromonahului Filip Mercaș de la mănăstirea Moreni ca stareț la mănăstirea Mălinești începând cu 1 octombrie 1994. Este fiul lui Petru și Frăsina Mercaș din satul Arsura. Provine dintr-o familie cu cinci copii (trei băieți și două fete). După decesul tatălui membrii familiei îmbracă haina preotească: Ștefan, preot căsătorit, Mihai, devine Meletie Mercaș, preot duhovnic și protosinghel al mănăstirii Moreni, județul Vaslui, Petru, devin Filip, stareț al mănăstirii Mălinești, Margareta, devine Ambrozia, la mănăstirea Runcu, Marieta, maică la mănăstirea Ciolpani, iar

<sup>145</sup> Costin Clit, *Mănăstirea Rafaila*, Editura Sfera, Bârlad, 2007, p. 83.

<sup>146</sup> *Mănăstirea Runcu, tipărită cu binecuvântarea P. S. Eftimie, Episcopul Romanului*, 1997, p. 25.

mama lor, călugărită, la mănăstirea Moreni.<sup>147</sup> Ieromonahul Filip Mercaș este absolvent al Școlii monahale și al Liceului.

Redăm conținutul pisaniei: „Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu desăvârșirea Sf(ântului) Duh, s-a zidit acest paraclis cu hramul Cuvioasa Paraschiva.

Cu binecuvântarea P. S. Părintele Episcop Eftimie al Romanului și Hușilor se pune piatra de temelie la 20 iulie 1995 de către P. S. Episcop Ioachim Vasluiianul, Arhiereu Vicar.

Lucrările de construcție și arhitectură s-au desfășurat sub directă îndrumare a părintelui stareț protosinghel Filip Mercaș.

Hramul acestui așezământ monahal este Așezământul Maicii Domnului – 1 octombrie.”

La Sfânta Masă, cea veche, întâlnim următoarea însemnare: „Această Sf(ântă) Cruce a fost donată în anul 1998 de credincioșii din comuna Mănăstirea Humorului, județul Suceava-Bucovina./Ucrainet Aurel/ Jucan Valeria/ Jucan Leonte/ Sutac Vasile/ Micuțanu Vasile/ Micuțanu Dragoș/ Hojbotă Ion/ Croitoru Vasile/.”

În 2007 mănăstirea Mălinești este îngrijită de patru călugări.<sup>148</sup>

La sfârșitul lunii februarie 2008, un grup de 47 de parlamentari ai P.N.L., președintele Camerei Deputaților, Bogdan Olteanu, a inițiat un proiect de lege prin care se dorește împrăștierea mănăstirilor din jurul marilor orașe cu pădurile pe care le administră în perioada interbelică. S-a vizat modificarea și completarea articolului 29 din Legea nr. 1 /2001 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere. Prin proiectul de lege inițiat s-a stabilit ca împrăștierea să respecte suprafețele de pădure deținute de structurile bisericești în baza unei legi din 1937. Însă, în 1941, prin decretul-lege cu nr.1848 aceste proprietăți au trecut în administrarea statului. Astfel Episcopiei Hușilor i-a revenit după 1937 o suprafață de pădure de 480 hectare: Mănăstire Adam(250 hectare), Mănăstirea Dobrovăț (150 hectare), Mănăstirea Mălinești(30 hectare), schitul Rafaila (25 hectare) și schitul Bujoreni (25 hectare).<sup>149</sup>

## Anexă:

- 1810 decembrie 27. – Zapis prin care Vasile Crăescu vinde vistiernicului Dumitrache Boudrea partea sa de moșie din Mărmureni.

Adecă eu Vasile Crăescul datam adevărat și încredințat zapisul meu la mâna dumnealui ... vist(iernicul) Dimitrachi Boudrea precum ca să se știe că am vândut parte me de moșie în Mărmureni de Jos ce s-au numit mai înainte Țăglienii, care moșie o am despre tatul meu Gavril Crăescu, care parte de moșie să cuprindă în șapte pământuri ci sânt hotărâte pe din sus pe lângă Bozâiana veche, ci iaste alătura cu

<sup>147</sup> Constantin Partene, *Arsura - vatră de istorie*, Editura Sfera, Bârlad, 2008, p. 354-355.

<sup>148</sup> Simona Pop, *Mănăstirea Mălinești, oază a ortodoxiei*, în *Evenimentul*, Regional al Moldovei, din 7 noiembrie 2007, Ediția On-line.

<sup>149</sup> „Ziua pe internet”, din 26 martie 2008, pe [www.ziua.net](http://www.ziua.net), 26 martie 2008, <http://www.cirhec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

moșie Cucii a dumisale mai sus numitului boer, mai având dumnealui părți și între alte hotară de moșie din Mărmureni, de nimine sâlit nici asupra ci de me bună voie am vândut celui de aproape ..... mieu de sus numitului boier driaptă parte me de moșie ci să va alege dintre altor răzeși, cu tocmală cinsprezăce lei, pe care bani i-am luat toț(i) deplin în mâna mea. Și am vândut din câmpu, din codru, din lac, din prisacă, din vad de moară, din tot locul cu tot venitul, să-i fie dumnealui și urmașii lor toati ocină și moșie în veci neclintită, iar eu dacă nu voi ave parte de moșie (...) acolo să fiu răspunzător împotriva aceștiie moșii cu alte părți de moșie ce voi ave ale mele. Și pentru credință mi-am pus numele și degetu.

1810 decemb(rie) 27

Eu Vasile Crăescu ficior lui Gavril Crăescu adeverez  
Eu Toader Crăescu brat Vasile Crăescu m-am întâmplat față și sânt martur  
Eu vătavul Giorgi .... Martur  
Noi arătați întracest zapis am primit

D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 1, Original

**- 1817 aprilie 1. - Zapisul prin care Hurmuzachi Vatră, Enachi Stratu și Timofti Cimotocea vând parte lor de moșie din Mărmureni lui Gheorghieș, fiul jîgnicerului Vasilie Chiriac.**

Adică eu Hurmuzachi Vatră, și eu Enachi Stratu, și eu Timofti Cimotocea, datam adivărat și încredințat zapisul nostru la mâna dumisale .... G(h)eorg(h)ieș fiu dumisale jîgnicerului Vasilie Chiriac precum să să știe că de nimene sâlit(i) nici asupra(i), ci de a noastră bunăvoi am vândut a noastră ocină de moșie ce avem în hotarul Mărmurenilor din Gios, în șapte pământuri ci sânt numite la hotarnica răposat boeriu Sandul Miclescul, a Nițăștilor și a Scânteieștilor, pe lângă pâraulș Boziana veche, alături cu moșie Cucii. Din acele pământuri am vândut d(umi)sale o a cince parte ce este dreaptă a noastră drept optzăci lei bani, care bani ni i-au data cum deplin în mâna noastră și dlui încă să aibă a stăpâni cu pace din câmpu, din codru, din vaduri de moară, cu locul de prisacă, din curături, din tot locu tot venitul să fie a dumsale și clironomilor dumisale, dreaptă ocină și moșie în veci, neclintită și nerăsluită nici odinioară. Și pentru mai adivărată credința ni-am pus numele și degetele ca să fie de toată credința.

1817 apr(ilie) 1

Eu Hurmuzachi Vatră vânzătoriu  
Eu Enachi Stratu vânzătoriu  
Eu Timofti Cimotocea

A nu să schimba

<ss>

D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 2, Original

<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

- **1818 mai 11.** - *Zapisul prin care Vasile, fiul preotului Ioniță, Gligori Patrichi, Gligori Carp, ginerii preotului Ioniță și Ioana, fiica preotului Ioniță vând partea de moșie din Mărmurenii de Jos lui Gheorghiaș, fiul jicnicerului Vasile Chiriac.*

Adec eu Vasăle sân preutului Ioniț, și eu Gligori Patrichi zăt preutului Ionițai, și Gligori Carpu, zăt preutului Ioniț, și Lupu sân preutului Ioniță, și Ioana aân preutului Ioniță, din satul Vovrieștii, dăm acest adivărat zapisul nostru la cinstit. mâna dsale la Georgie, fiul răposatului jicnicer Vasăle Chiriac, precum să se știe, că de nime sâliț nici asupriț, ci de a noastră bună voe, dinpreună cu sofiile noastre, am vândut dumsale parte noastră de moșie ci avem în Mărmurenii de Gios, în șapte pământuri împărțitori cu Nițăștii în cinci bătrâni, dintru în bătrân .....parte o avem de pe moșul nostru Siverin Oatul. Această parte am vândut-o dumsale cu preț patruzăci de lei, iar banii acum i-am luat deplin în mâinile noastre, deci și dumlui de acum înainte să aibă a stăpâni ca pe o dreaptă ocină a dumsale, luânduși tot venitul de tot locul, din câmpu, din fânaș, din poeni, din codru, din vadul de moară, din locul de prisăci cu tot analogul din tot locul, stăpânindu – să în bună pace, stăt de dlui, cât și de clironomii urmașii dumsale în veci fără strămutare. Ți pentru mai bună și adivărată credința cari am știut carte ne-am iscălit cu mâna noastră, iar care n-am știut carte ne-am pus numele și degetele.

1818 Mai 11

Vasăle sân preutului Ioniță am văzut-o

Gligore ..... am văzut-o

Gligori Patrichi am văzut-o

Lupu sin preutu Ioniță am văzut-o

Ioana fiică preotului Ioniță am văzut-o

Și eu am scris cu zisa numișilor de sus și am iscălit

<ss> Toader

*D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 3, Original*

- **1827 ianuarie 27.** - *Înscris prin care Ioan Ulea acordă danie schitului Mălinești doi stânjani din moșia Gârceni.*

Adică eu Ioan Ulea, din satul Gârceni, de la ținut Tutovii, dau danie doi stânjani de moșie, stânjănu de opt palme domnești, din trupul moșii Gârcenii, din bătrânul Chiriac, Sfântului Schit Mălineștii, după cum arată țădula hotarnicilor, din pârau Stuhului despre răsărit și până în moșie banului Mihălachii despre apus, după cum merg și alte hliză, în mâna Sfint. Părintelui Ioan Băndescu, să fie pentru sufletele noastre și a părinților noștri, de astăzi înainte să aibă a stăpâni Sfântul Schit, iar eu să nu aib voae a mai întoarce danie această, cum nici urmașii miei, nici niamurile mele, că cela ce va îndrăzni a întoarce danii aceștii doi stânjani, trupul lui când va putrezi stecla și cărămidă atuncea să putrezească, și nici atunce. Și pentru mai adevărată credință am iscălit însuș cu mâna me, poftind și pe alte ipochimeni cine au știut carte sau iscălit însuș și cine nu s-au pus numile și degitul, 827 genar 27.

Eu Ion Ule cu bună voi meși soșului meu  
 Eu Maței Steclariu am fost față  
 Și eu am scris această danie cu zisa numițelor de sus și  
 <ss> Iereu Dumitraș Kârles...  
 D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 4, Original

- **1833 februarie 23.** – *Jalba monahului Daniil de la schitul Mălinești adresată judecătorei ținutului Vaslui.*

Către Cinstita giudecătoria ținutului Vasluiului

De la monahul Daniil ot schitul Mălinești  
 Jalobă

În pricina de giudecată ce am cu Maria Șărbănoai de la târgul Focșani, pentru rămășițele mortului moșului meu postelnic(ul) Vasile Marta, la înfățișare ce am avut înaintea cinst(itei) giudecătorei de la Focșani cu numita, mi s-a cerut a fi acest termen de la cei care știu tot adevărul încredințat de către cinstita giudecătore de ținut Vasluiului, care se poate sluji înainte giudecătii și apoi fiind că în mărturia de la ținut(ul) Romanului se află iscălit și un Constantin Nițul din satul Băbușa din acel țin(ut) pe a cărui temei s-a încredințat și de priveghetorul Fundului de Sus d(umnealui) stolnic(ul) Iordache, ducându-l de față pe numit(ul) iscălit în mărturie, cum și pe numiții iscăliți prin mărturia satului Cernei, iarăși am dus față înaintea pomenitului privighetor și pe temeiul arătatilor și prin viu grai iarăși s-a încredințat.

Pentru acestea plecat rog ca să mi se încredințaze și de către cinstita giudecătore pentru care va rămâne mare pomenire.

1833 feb(ruarie) 23

*Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași, Colecția Litere „Gheorghe Asachi”, dosar 12, vol. II, f. 198.*

- **1836 martie 15.** - *Înscris prin care Alexandru Tofan acordă danie schitului Mălinești partea sa de moșie din Gârceni.*

După dania ci mi-au dat mie moșul meu Arvinte Tofan, dau și eu Aleksandru Tofan, ficior lui Vasile Tofan, din satul Dumbrăvenii, dau și dăruiesc trii stânjani pământ din trupul moșiei Gârcenii, din partea codrului, în ținutul Vasluiului, ocolu Racova, Sfântului schit Mălineștii ci să prăznuiește hramul Sfinților Mai Marilor Voevozi, tot în ținutul Vasluiului, în ocolu Fundului, și dania ci mi-au dat-o moșul meu Arvinti, este de le velet 7008 mart 2, și ia să fie pentru pomenirea sufletilor noastre, a moșului meu Arvinti, și al meu Alecsandru, și a ficiorilor miei, și a tot niamului meu, ca să fie pomenite de slujitorii bisericii, în veci la sfintele rugăciuni, și

să nu fie volnic nimenea din niamurile mele, a face vreo strămutare în vreun chip aceştii danii a mele, ca s-o dau cu lucru cum s-ar întâmpla, ci drept după dania ci o am de la moşul meu mai sus pomenit, iar sculându-să cineva din niamurile mele ca să facă vreo schimbare, a aceştii danii a mele, pre unii sau unul ca aceia, să fie supt blestemul Maicii Domnului şi a tuturor Sfinţilor Părinţi, celor din Nichia. Şi pentru mai adivărată credinţă urmiază a me iscălitură.

1836 marti 15

Eu Alecsandru Tofan

Cu soţia me Catrina

Şi fiul meu Vasili

Dau această danie

La această adivărată scrisoare de danie ce au dat arătatul Aleksandru Tofan mai sus arătat, întâmplându-mă şi eu faţă am iscălit de martur

<ss>

Şi eu am scris cu bunăvoinţa dumilor sali. Monah Lavrenti

*D.A.N.I.C., Fond Aşezământul Schitul Mălineşti, I / 5, Original*

*- 1837 iulie 3. - Porunca Isprăvniciei de Roman către privighetorul ocolului Fundul pentru cercetarea jalobei ieromonahului Antonie, nacealnicul schitului Mălineşti, cu privire la călcarea moşiei Mărmureni.*

Isprăvnicie

Pentru privig(h)etor(ul) ocolului Fundu(l),

Din alăturata pe lângă aceasta în original jalob(ă) cu cari au intrat cătră isprăvnicie ieromonahul Antonie, nacealnicul schitului Mălineşti, priroforisând-te de celi cuprinsă prin ea. Să scrie dumi ca să faci lămurire ... potrivit acturilor ce va vede la mâna jăluitorului. Şi de lucrarea să raportue îndată.

837 iuli 3

<ss>

*D.A.N.I.C., Fond Aşezământul Schitul Mălineşti, I / 6, Original*

*- 1837 iulie 15. - Privighetorul ocolului Fundul porunceşte lui Gligoraş Ciocan şi Constantin Popa din Băbuşa să cerceteze jalba ieromonahului Antonie, nacealnicul schitului Mălineşti.*

Privigitorul ocolului,

Cătră Gligoraş Ciocan şi Constantin Popa ot Băbuşa,

În cuprindere poruncii ce Cinst. Isprăvnicie cu N° 3398 ce înştiinţază, vi să însămnază, vi să scrie ca după cuprindere jalobii şi a numerarisitei porunci, să cercetaţi şi să puneţi la cale îndestulare sfinţiei sale nacealnicul schitului. Iară neputând pune la cale acolo de încungiurările pricinii ce vaţi face să înştiinţaţi.

837 iuli 15

*D.A.N.I.C., Fond Aşezământul Schitul Mălineşti, I / 6, Original*

**- 1842 decembrie 25.** - *Zapis prin care Simina, fiica Paraschivei, vinde schitului Mălinești partea sa din moșia Gârceni.*

**Zapis de vânzari din hotarul moșii Gârcenilor**

Adică eu Simina, fata Paraschivei, Paraschiva fată Anițai, Aniță fată Tofanăi, curgătoari din Maței, Maței curgător din bătrânul Rusu, răzăși de moșia Gârcenii, din ținutul Vasluiului, ocolul Racovei, încredințaz cu acest zapis al meu, ci-l dau din driaptă parte me moșai, la mâna sfinții Sali părintelui Antonăi iroshimonah, nacealnic Sfântului schit Mălineștii. Precum, știut să fii, mi-am vândut Sfântului Schit un stângen gospod. în curmeziș, iar di lungu di hotarul moșii Băceștilor, pân într-a luminatului bezăde înspre răsărit, undi este piatră pusă despărțitoare, alătura pe lângă danăia me. Să-i fie ocină moșii de veci Sfântului Schit, de veci, numai din codru nistrămutat despre alți răzăși. Cu tocmală treizăci de lei pi stânjăn și banii i-am primit toți deplin în mâinile mele. Și o am cu giurnal încheet din let 1836 octomv. 28 cu numărul 4338 și cu învoiala ci o am di la Vasili Oatul din mâna, lui din let 1837 april 9. Iar eu de nimine silită sau asuprită ci, de a me bună voi am vândut Sfântului Schit de veci această moșii. Iar cine se va ispiti a aduce schitul în vreo supărari, din feciorii mei sau de alte neamuri, tot supt acelaș ... rămân după cum în danie me arată. Și pentru mai adivărată credință me-am pus numele și degetul în loc de iscălitură, prin mâna scriitorului.

1842 decemb. 25

Și la facirea acestui zapis s-au tâmplat și alte feță de oameni ce-au stat față.

Eu Simina fată Paraschivei adiverez

Eu Coste Vraci am fost față

Eu Ioan Petrilă am fost față

Și eu fiind față la facere acestui zapis de vânzare pentru un stângen de moșii am iscălit de martur

<ss>

Și eu am scris cu zisa numitei de sus și am iscălit

<ss> Ilarii monah

*D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 7, Original*

**- 1845 iulie 5.** - *Înscris prin care Vasile Bogan acordă danie schitului Mălinești un stângen din moșia Gârceni.*

1845 Iulie 5

Danie,

Prin care, eu mai gios, mă voi iscăli, Vasile Bogan, din sat Dumbrăveni, ținut Vasluiului, prin această adiverez, că de bună voe me dăruiesc un stânjăn moșie din hotariu moșie(i) Gârcenii, din ținut Vasluiului, ocol Racovei, din direaptă parte me, curgătoriu din Rusu, din parte lui Mațeiu, ce o trage de pe fii lui ..., bunul meu și

maica mea Safta trage de la tatăl său numitul de sus .... Acest stânjăn l-am dat schitului Mălinești ce să va fâne și cu acest pământ di danie, spre pomenirea părinților mei și a strămoșilor mei, și va rămâne în veci dreaptă ocină moșie a schitului, fără a avea nici o supărare de cătră nemurile mele, suitori și coborători, nici nu să va atinge din coborători a strica ceastă danie, să fie supt blestem neertați în veci. Iar eu cu toată inima am dat și am iscălit cu tot bucurii.

<ss> Vas(i)li Buganu

1845 Iulie 5

Aice în târgul Băceștii poftind fiindu de iscălitul acestei danii am scris și adevărit.

<ss>

D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 8, Original

**- 1845 iulie 22. - Zapisul prin care Gheorghe Gafincu vinde 3 stânjeni de pământ din moșia Gârceni ieroschimonahului Iorest, nacealnicul schitului Mălinești.**

Zapis,

Adecă eu Georgi Gafincu, viețuitoriu în satul Dumbrăvenii, tânutul Vasluiului, ocolu Racovii, dinpreună cu soție me Ioana, fata lui Georgi Stratu, nepoată lui Ioniți Stratu, strănepoată Tetei, curgătoari din Rusu Tele, datam adivărat și bini încredințat zapisul nostru la cinstită mâna sfinții sali eroschimonah și nacealnicul sfântului schitu Mălinești Iorest, precum știut să fii că di nimini siliți, nici asupriți, ci di a noastră bună voi i-am dat în di veci vânzari trei stânjăni pământ din moșia Gârcenii, di codru di lângă schitul Mălinești, cu tocmală hotărâtă câti un galbăn blancu stânjănu, pi cari și bani i-am primit toți diplin acum în mânili noastre și sfinția sa de astăzi înainti și în veci va fi bun stăpânitoriu, ca preo dreaptă ocină și moșii ci au cumpărat, atât sfinții sa, cât și urmașii sfinții sale, din nume în nume, și pentru ca să fie buni stăpânitori cu zapisul acesta, l-am întărit cu a noastră iscălitură prin punere degitelor noastre. Mai întâmplându-să și alți oameni față de au iscălit di marturi.

1845 Iulii 22

Eu Georgi Gafincu vânzătoriu

Eu Ioana soție lui Georgie Gafincu vânzătoari

Față am fost și noi

Eu Georgi Lachi (...) întăresc acest zapis

Eu Iordachi Zălescu răzeș întărescu acest zapis

Eu Simioan Stratul brat Ioanii cu bună voia

Costake răzeș ... me astă vânzare

Eu Gavril Lucan întărescu acest zapis

Preot Ion răzeș de Gârceni am întărit și acest zapis fiind adevărat sau încredințat cu pecete sătească

David Năsturachi stăruntoriu peceții



Și eu fiind poftit am scris și-am iscălit  
<ss> Dancalu Apostu

*D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 9, Original*

**- 1845 iulie 22.** – *Zapis prin care Vasile Bugan vinde 7 stânjeni de pământ din moșia Gârceni ieroschimonahului Iorest, nacealnicul schitului Mălinești.*

Adică eu Vasili Buganu, viețuitoriu în satul Dumbrăveni, fiul Saftei, nepot lui Filip Lachi, strănepot Luchieni, curgătoriu din bătrânu Maței Rusu Tele, datam adivărat și încredințat zapisul meu la cinstita mâna sfinții sali eroschimonah și nacealnicul sfântului schit Mălineștii, Iorest, precum știut să fii că di nimini silit nici asuprit, ci di a me bună voi i-am dat în di veci vânzari șapte stânjăni pământ di moșie Gârcenii, din analogu, din codru, lângă Mălinești cu tocmală hotărâtă, câti un galbăn blancu stânjănu, pi cari și bani i-am primit toți diplin acum în mânil mele, însă printru zapise ci am primit di la sfinția sa cuprinzătoari di doao sute treizăci și noao de lei, și sfinția sa di astăzi înainte și în veci va fi bun stăpânitoriu, ca preo o dreaptă ocină și moșii ce au cumpărat, atât sfinția sa cât și urmașii sfinției sale din niam în niam. Și pentru ca să fie bun stăpânitoriu cu zapisul acesta l-am întărit cu a mea iscălitură poftind și pe alți din răzășii mei de au iscălit de marturi.

1845 Iulie 22

<ss> Vasile Bugan  
Eu Georgi Lachi răzăș di Gârceni  
Eu Iordachi Zălescu răzăș  
Eu Georgi Gafincu răzăș  
Eu Simioan Stratu răzăș  
Preot Ioan răzeș am întărit acest zapis răzeș din Gârceni  
Costache răzeș di Gârceni  
Acest zapis fiind adivărat s-au încredințat cu pecete sătească.  
<ss> David Năsturaș vechil stăruitoriu peceții  
Și eu fiind poftit am scris și am iscălit  
<ss> Dancalu Apostu

*D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 10, Original*

**- 1845 noiembrie f.z.** – *Zapis prin care Zaharia Isac suu Burcă și soția sa Anița vând 6 stânjeni de pământ din moșia Gârceni părintelui Iorest, nacealnicul schitului Mălinești.*

Eu gios, care îmi voi pune numele și degetul dinpreună cu soțul meu, scriem și mărturisim, eu Zaharii Isacu sau Burcă, că dinpreună cu soțul meu Anița, dăm adivărat și încredințat zapisul nostru, întru cinstită mâna sfinții sale părintelui Iorestu, nacealnicul schitului Mălineștii, prin care să fie știut că am vândutu di veci 6, adică

șasă stânjăni moșăi, di veci, din hotarul Gârcenilor, din ținut Vasluiului, ocolul Racovii, din bătrânul Maftiei, ci o avem și noi di pi părințai noștri ... fiică Marii Akăsânti cu tocmală hotarăță 30 lei, adică treizăci lei, pi stânjănu, cari bani fac pisti tot, una sută optu zăci, și bani acum la fața zapisului i-am și primit toți diplin în mâinile noștri. Și această moșăie să ni tragă părintele Iorest în capătul moșăii noastre lângă schitul Mălineștii di ... luminării sali bazăde Suțu, până în hotarul d. s. spăt. Lascarachi Mihălachi și această moșăi să fii sfînția sa bun stăpânitor ocină baștină în veci, nestrămutat di cătră nimeni cu tot venitul ei din tot locul și spre săguranță sfînțâii sali că acest zapis esti întru adivăr ne-am pus numele și degitele pe sămnul sfintei cruci prin condeiul scriitorului și am poftit și alte feță cinstiti și răzăși cari s-au întâmplat față di au iscălit di martuei și s-au întărit acestu zapis și cu pecete satului nostru Gârcenii pe formă.

1845 noiembr(ie)

Eu Za(ha)ria Isacu sau Burcă vânzătoriu de veci  
 Eu Anița Zaharia Isacu sau Burcă vânzători  
 Eu Iordachi Zălungu răzăș am fost față la acestuia  
 Eu Giorgii Babă Răzăzil(?) am fostu față la zapis  
 Eu Miron Popa am fostu față la acestu zapisu  
 Eu Dănilă Vatră am fostu față la acestu zapisu  
 Eu Pricopi Băsuianu am fostu față  
 Eu Grigorii sân Sava Șarban am fostu față la zapis

Noi pasnicii satului Gârcenii și vornicul satului Gârcenii, față viindu înaintea noastră numițai vânzători mai sus, am iscălit și ne-am pus și pecetea pe acest zapis pi formă.

Eu Costantin Șorogă pasnic am pus pecete  
 Eu Ștefan Iancu vornicu tij  
 Eu poftit fiindu am scris acestu zapis cu primirea ambilor părți

<ss> Iereu Popa Fofilu

*D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / II, Original*

**- 1849 mai 12. - Înscris prin care Constantin Potorescu, soția Ecaterina și fii lor acordă danie un stângen de pământ din moșia Gârceni, ieroshimonahului Samoil, nacealnicul schitului Mălinești.**

Danii,

Gios iscălitul Costantin Potorescu împreună cu soția me Ecaterina și cu ficiorii mei, răzăși de moșia Gârcenii, di la ținutul Vasluiului, ocol Racovii, sat Gârcenii, cari mai gios vom iscăli prin punire degitelor noastre, încredințăm prin această danii, a noastră, ci o dăm la mâna sfînțiilor sale, ieroshimonahului Samoil, năcealnic sfântului schit Mălineștii, precum știut să fii, că di nimeni săliți, nici asupriți, ci de a noastră bunăvoi, am dănuit un stânjîn moșii pământ, din codru, ci clironomisim și noi di pi bătrânul Stratu, alătura cu a sfântului schit, proprieta de danii și cumpărături din trupul moșii noastre Gârcenii, a cărora calita va urma din hotarul luminării sale beizade Suțul, după învoiala săvârșită cu răzășii și am dănuit ca

să o aibă în veci ocină moșai, pentru păcatii noastre și a părinților noștri și a tot niamului nostru. Și nimeni din ficiorii noștri, sau din frații noștri, sau alți niamuri a noaștri, sau streini să nu fii, ertați a strica această danie a noastră, că nu vor fi ertați nici de noi, nici de Dumnezeu, nici în ve(a)cul acesta, nici în cel ... și să nu fie iertați nici de sfinții părinți 318 din soborul Nichii. Și pentru credinți am întărit și cu pecete satului nostru Gârcenii și cu iscăliturile noastre.

1849 mai 12

Eu Co(n)stantin Potorescu dănuitor

Eu Ecaterina soțu lui Constantin Potorescu

Eu Vasile fiu lui Constantin Potorescu dănuitoriu

<ss> Ion Uli (?) răzăș față

Eu Ion Petrilă față

<ss> Ștefan .... răzăș față

Eu Constantin Petrilă față

Eu Neculai Iri(...) față

Eu .... Uatu față

Eu Vasăle .... față

Pasnicii satului Gârceni

<ss>

<ss>

Și eu poftit fiind de numițai de susam scris și am iscălit

<ss>

D.A.N.I.C., Fond Așezământul Schitul Mălinești, I / 14, Original

- **1858 ianuarie 13.** – *Mărturia ieromonahului Calimah, nacealnicul schitului Mălinești, pentru hirotonia în preot a monahului Gherasim.*

Înalt Preosfințite și mult milostivi Stăpâni

Di la ermonahul Calimah nacial: di la schitul Mălinești

Plecată jalbă

Întrul soborașul veșuitor la acestu schit si găsaști acestu monah Gerasim cari din mica copilărie este trăitor aice a cărui plecari văzându-o spre această treptă a preoții pentru care noi având mari nevoie de preot, prin care noi egumenul și toți părinții acestui schit Mălinești am văzut pre acest monah Gerasim, în care este și de metanie de aice: cu bune purtări, adică niavând nici un fel de patimă, di cari a înpedica înaltă pravilă și l-am socotit că este vrednic di hirotonii. Și vroim al ave(a) slujitor Sfintii biserici ci este cu hramul Sfinților Voivozi Mihail și Gavril în carii și di locul său este răzăș din satul Gârcenii, ținutul Vasluiului, ocol Racovii și fiind că nacealnicu este însărcinat cu slujbele casii și pentru că mulți au venit di aiure di la alți schituri și nu ne-m putut folosi cu ei și am rămas tot fără de preot pentru că această cădem la Înalt preosfințitul nostru stăpân ipiscop Hușului spre a ni hirotoni pi acest monah preut și va rămâne Înalt Preosfințitului Nostru stăpân.

1858 genar 13

<ss>

*Arhiva Episcopiei Huşilor, Fond Episcopia Huşilor, dosar 41/1858, f. 33, pachet 12, original. (Mărturia pentru Gerasim este dată la 8 ianuarie 1858 fiind semnată de Ieromonahul Calimah şi nouă vieţuitori printre care monahii Melhisedec, Iorest, Teofil, Ioan, Gironte, Lavrinti. Vezi Ibidem, f. 34).*

**- 1893 mai 12. – Proces verbal cu privire la încălcarea hotarelor de la moşia Băbuşa.**

Proces verbal

N° 2606

1893 Mai în 12 zile

Noi A. Sihni, Subprefectul Plasei Mijlocul, Judeţul Roman, în urma adresei N° 176, ce – am primit de la D-lui Avocatul Statului, de pe lângă judeţul Roman în anexă cu lucrările dresate de primăria Comunei Băceşti, prin care se constată stricarea de hotare şi stăpânirea forţată a unei porţiuni de pământ, proprietatea statului, din cotuna Babuşa, comuna Băceşti, de către locuitorii Vasile Plăcintă şi Ion Beciu, tot din ace(a) cotună, a cărăra proprietăţi se înmegieşesc cu ale statului răpitate, în cauză şi care se află subarendate preotului Vasile Panţiru din Băceşti, faţă de care şi în conformitate Art. 35 din legea organizării administrative, transportându-mă astăzi în localitate, în asistenţa Preotului Vasile Panţiru, reclamant şi Vasile Plăcintă şi Ion Beciu, pârâţi, precum şi martori asistenţi, Mihai Boţu, Vasile Danciu şi Costachi Pânzariu, toţi din cotuna Babuşa şi comuna Băceşti, am constatat că în adevăr s-a(u) stricat hotarele şi stăpânit forţat pământu(l), ca şase prăjini aproximativ, de către Vasile Plăcintă, care în anii din urmă a fost oprit şi restabilit de autoritatea comunală, răpirile ce făcuse de pământ şi în anul acesta cu de la sine putere, neţinând cont a respecta hotarele vechi iar le-a stricat, asemenea şi duple proprietăţile lui Ioan Beciu, iarăşi s-a constatat uzurpat pe nedrept, ca o prăjină loc, în partea de la deal, dar a rămas tot atâta întindere din proprietatea sa în partea de la vale, declarând că necunoscând hotarele, a făcut greş(e)ală.

Pentru menţinerea şi stăpânirea (acestor ?) am dispozat de s-a(u) făcut moşinoai mari în direcţia hotarelor vechi, prin recoltele de grâu şi popuşoi / sămănate la care toate părţile au convenit fără a se opune.

De urmare am dresat prezentul proces verbal în dublu exemplar, din care unul se va înainta D-lui Avocat a(l) Statului spre urmare adresei sale de mai sus dinpreună şi cu celelalte lucrări citate, iar al doilea exemplar să se păstreze în arhiva subprefecturii spre regulă.

<ss> Subprefect: A. Sihni

<ss> Reclamant

<ss> Pârâţi: Vasile Plăcintă

<ss> Asistenţi: M. Boţu

Ion Beciu

V. Danciu

C. Pânzariu

*D.A.N.I.C., Fond Schitul Mălineşti, dosar 1, f. 33, Original*

Monastirea Malinesti



Biserica veche a schitului Malinesti



Portala din 1826



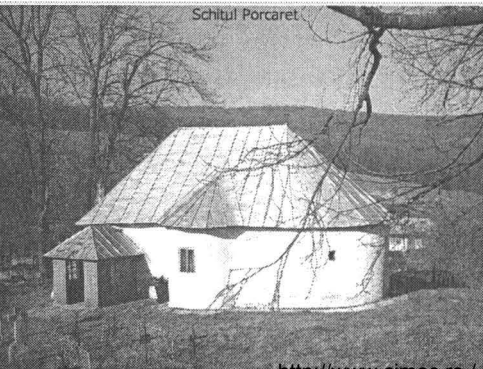
Malinesti - clopotnita veche



Schitul Porcuret



Schitul Porcuret



Conacul boieresc - Porcuret

